

શ્રી સૌરાષ્ટ્ર દશા મોટ માંડલિયા વણિક મહાજન, અમદાવાદ
(રજી. ટ્રસ્ટ)

સ્નેહ-સેતુ

ત્રિમાસિક પત્રિકા

કહાન ફ્લેટની બાજુમાં, દોલતખાના, સારંગપુર, અમદાવાદ. ટે.: ૨૨૧૪૪૩૪૩

વર્ષ : ૧૧ - અંક : ૫૮ - ઓગસ્ટ-૨૦૨૪

અમૃત મહોત્સવ

WE WORK TOGETHER

WE ARE A TEAM

WE WILL SUCCEED

Since 1995

MANISH JEWELLERS

Jewellery That Defines You

Manek Chowk | C.G. Road

“Wholesale” નાં ભાવ એ “Retail”
એ પણ “C.G. Road” નાં શોરૂમ માંથી

SILVER & GOLD ORNAMENTS | 92.5 STERLING SILVER

Silver Bridal Set

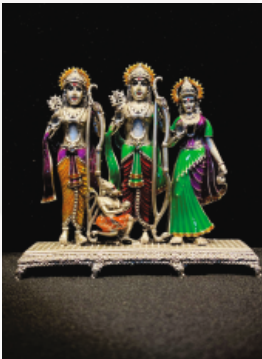
Silver Bridal Juda

Silver Bridal Payal

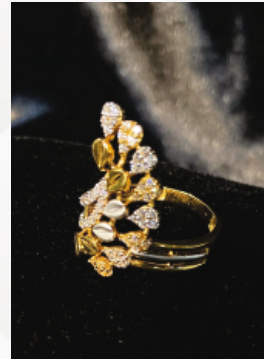
Pure Silver Vessels

3D Murti

Gold Necklace

Gold Rings

Gold Bracelets

Location: 106, 3rd Eye Complex, Panchvati, C.G. Road Ahmedabad-09

Manish C Shah: +91 98240 18735

Kashmira M Shah+91 9081818739 | Het M Shah: +91 9825497164

શ્રી સૌરાષ્ટ્ર દશા મોટ માંડલિયા વણિક મહાજન, અમદાવાદ
(સ્ત્રી. ટ્રસ્ટ)

સ્નેહ-સેતુ

ત્રિમાસિક પત્રિકા

પ્રકાશન : ઓગસ્ટ-૨૦૨૪ • વર્ષ : ૧૧ • અંક : ૫૮

ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

- અનિલભાઈ એસ. દોશી	મે. ટ્રસ્ટી	૯૯૦૪૪૭૨૪૪૭
- બકુલભાઈ એ. દોશી	પ્રમુખ	૯૯૨૫૨૦૩૯૨૪
- દીલીપભાઈ સી. શાહ	ઉપપ્રમુખ	૯૮૨૫૦૩૬૫૩૧
- કમલેશભાઈ આર. મુછાળા	માનદ્ મંત્રી	૯૮૨૫૩૨૩૩૭૦
- ભૂપેન્દ્રભાઈ આર. પારેખ	કોષાધ્યક્ષ	૯૮૨૫૦૨૨૧૪૨
- મનીષભાઈ વી. મહેતા	સહમંત્રી	૯૩૭૫૦૫૨૫૧૧
- ભૂપેન્દ્રભાઈ એસ. ગાંધી	ટ્રસ્ટી	૯૯૧૩૫૩૫૩૪૪
- ચંપકભાઈ બી. મુછાળા	ટ્રસ્ટી	૯૪૦૯૦૫૪૬૭૮
- દીલીપભાઈ એન. ગાંધી	ટ્રસ્ટી	૯૪૨૬૦૮૬૯૬૯
- જીતેશ એચ. દામાણી	ટ્રસ્ટી	૯૩૭૬૦૧૮૩૪૭
- મનોજભાઈ આર. દિવાન	ટ્રસ્ટી	૯૩૭૭૧૭૨૪૯૧
- મયુરભાઈ એમ. શાહ	ટ્રસ્ટી	૯૨૨૭૨૪૩૧૪૩
- મિતેષભાઈ આઈ. શાહ	ટ્રસ્ટી	૯૯૨૫૦૦૨૯૦૯
- સુરેશભાઈ એ. શાહ	ટ્રસ્ટી	૯૯૦૪૨૨૨૭૧૧
- વિમલભાઈ આર. મુછાળા	ટ્રસ્ટી	૯૮૭૯૭૯૪૭૦૦

યુથવીંગ સભ્યો

- આશિષ જી. મહેતા	- હેમીલ એમ. શાહ
- જયમીન પી. રૂપાણી	- જીગર વાય. શાહ
- નિલેશ જે. કોઠારી	- રાજીવ બી. દોશી
- સચીન પી. દોશી	

મહિલાવીંગ સભ્યો

- નિશા એમ. જીવાણી	- નિતા બી. અંબાણી
- પાયલ બી. શાહ	- પ્રિતિ વી. શાહ
- રેખા એમ. કોઠારી	- તૃપ્તિ વી. મુછાળા
- વર્ષા આર. દામાણી	

નોંધ: સ્નેહ-સેતુમાં પ્રકાશિત થતા લેખો લેખકોના પોતાના વિચારો, મંતવ્યો અને સંકલન છે. તેમના આ વિચારો, મંતવ્યો કે સંકલિત માહિતી સાથે તંત્રી કે સંસ્થાના હોદ્દેદારો સહમત હોય તે જરૂરી નથી.
- માનદ્ મંત્રીશ્રી

અનુક્રમણિકા

૧. પ્રથમ સોપાન	૦૨
૨. માનદ્ મંત્રીશ્રીનો અહેવાલ	૦૩
૩. કોષાધ્યક્ષ અહેવાલ	૦૪
૪. જે પોતાનાથી ના હારે તેની જીત...- જયેશ પરીખ (રાહી ફાઉન્ડેશન)	૦૫
૫. સત્યને સ્વીકારો અને જૂઠને જાકારો - જયેશ પરીખ (રાહી ફાઉન્ડેશન)	૦૬
૬. કૃષ્ણ આજે ક્યાંય નથી... - પ્રવિણભાઈ સોલંકી	૦૭
૭. ધ લો ઓફ વેસ્ટેડ એફોર્ટ - ધર્મેન્દ્ર જોશી	૦૮
૮. દિકરી - વહુ - સાસુ - ગીરીશચંદ્ર ગાંધી 'જય ગીરી'	૧૦
૯. જીવનનું ઝારણ - ગીરીશચંદ્ર ગાંધી 'જય ગીરી'	૧૧
૧૦. સત્સંગ સમીપે - નિરંજનભાઈ દામાણી	૧૨
૧૧. ચીમનલાલ શાન્તીલાલ શાહ - અહેવાલ	૧૩
૧૨. પેરેન્ટીંગ અને ગ્રાન્ડ પેરેન્ટીંગ -	૧૭
૧૩. નારી તું નારાયણી... - શ્રીમતી રશ્મીબેન શાહ	૧૯
૧૪. જીવનમાં મજા કરવાની ઉંમર કઈ?? - સુષ્માબેન એ. રાઠોડ	૨૧
૧૫. ઘડપણના લાકડા? - શ્રીમતી જયશ્રીબેન ઠાર	૨૩
૧૬. વાનગી વિભાગ - નીતાબેન ગાંધી	૨૬
૧૭. સંસ્થાના સભ્ય થવા માટેનું ફોર્મ	૨૮

લખાણ મોકલવા અંગે

સંસ્થાના સભ્યો પોતાના વિચારો અને મંતવ્યો માનદ્ મંત્રીશ્રીને મોકલી શકે છે. ઉપરાંત બાળકો, યુવકો, યુવતીઓ કે અન્ય સભ્યોએ કોઈ ક્ષેત્રે કોઈ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી હોય કે ઉચ્ચ માન-સન્માન મેળવેલ હોય તેઓ પણ પોતાની વિગત ફોટા સાથે 'સ્નેહ-સેતુ'માં પ્રકાશન અર્થે મોકલી શકે છે. અનુકૂળતા મુજબ તે પ્રકાશિત કરવામાં આવશે.
- માનદ્ મંત્રીશ્રી

પ્રથમ સોપાન

સર્વ સભ્યશ્રીઓ,

આ અંક તમને મળશે ત્યાં સુધીમાં પવિત્ર શ્રાવણ મહિનો પૂરો થવામાં હશે. સ્નેહ સંબંધના, આત્મિયતાના, લાગણીના અને ભાઈ-બહેનના પ્રેમના પ્રતિક સમાન રક્ષાબંધન નિમિત્તે દરેક ભાઈ-બહેનોનો પરસ્પરનો પ્રેમ અવિરત સુદંટ થાય તેવી હાર્દિક શુભકામનાઓ.

કોઈ પણ યુગમાં જેમનું જીવન પૂર્ણ ચરિતાર્થ છે તેવા યુગપુરૂષ જગત્ગુરૂ શ્રીકૃષ્ણની જન્માષ્ટમીની બધાને ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છાઓ.

સમયાંતરે આપણને બધાને સમજાયું છે કે અત્યારના અને ત્યાર પછીના સમયમાં શિક્ષણ અને ખાસ કરીને ઉચ્ચ શિક્ષણનું જ મહત્વ રહેશે. સંસ્થાના યુવા વર્ગને શિક્ષણમાં વધુ ને વધુ પ્રોત્સાહન, માર્ગદર્શન અને સહાય પૂરી પાડવાના પ્રયાસો કરવાનું બહુ અગત્યનું છે અને તેથી જ સંસ્થાનો અભિગમ એ તરફ વધારતા રહેવાના પ્રયત્નો કરતા રહીએ છીએ.

આજ અનુસંધાને સ્કોલરશીપ અને વગર વ્યાજની સહાય યોજના જે વર્ષોથી ચાલે છે. તે ઉપરાંત સંસ્થાના અમૃત-મહોત્સવ વર્ષ નિમિત્તે સંસ્થાના આર્થિક રીતે જરૂરિયાત મંદ વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થિનીઓ માટે “શૈક્ષણિક દત્તક યોજના” શરૂ કરવાનો વિચાર ગયા “સ્નેહ-સેતુમાં” રજૂ કરેલ. ત્યાર પછીની ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગમાં આ અંગે ચર્ચા થઈ અને આ વર્ષથી જ આ યોજના શરૂ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું.

સંસ્થાના નામી-અનામી દાતા સભ્યશ્રીઓ તરફથી પણ સંસ્થાના યુવાધનની સારી કારકીર્દી માટે ખૂબ જ આવકારદાયક સહકાર મળતો રહ્યો છે. કોઈ પણ કાર્ય માટે આર્થિક અનુકૂળતા જરૂરી છે અને આવા માનનીય સભ્યો દ્વારા આ અનુકૂળતા કરી રાખવામાં આવે છે અને આમ અમારા કાર્ય કરવાના ઉત્સાહને વધુ પ્રોત્સાહન મળે છે. આમ દાતા સભ્યશ્રીઓના સકારાત્મક પ્રતિભાવથી સારા કાર્યોનું સફળ રીતે અમલીકરણ થતું રહ્યું છે.

આ વર્ષથી દર વર્ષે ધો. ૧૦-૧૧-૧૨માં અભ્યાસ કરતા ૩ (ત્રણ) વિદ્યાર્થી / વિદ્યાર્થિનીને દત્તક લઈ યોજનાની શરૂઆત થઈ છે. આ માટે દર વર્ષે રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦/- થી રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- નું બજેટ ફાળવવું પડશે. આ શૈક્ષણિક સપ્તમાં આવેલ ત્રણ અરજીઓ પૈકી બે અરજીઓ મંજૂર કરી બંને અરજી મળીને કુલ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- જેટલી રકમ આપવામાં આવેલ છે. ઉપરાંત સ્કોલરશીપમાં પણ દર વર્ષે અપાતી રકમમાં વધારો કરી રૂ. ૭૫,૦૦૦/- આપવામાં આવેલ છે. આમ આ વર્ષે શૈક્ષણિક ક્ષેત્રે રૂ. ૧,૭૫,૦૦૦/- જેટલી રકમ ફાળવવામાં આવી છે.

દત્તક છાત્રની વાર્ષિક જરૂરિયાત જેટલી રકમ એક જ દાતા આપી શકે તેવું દર વખતે શક્ય ન બને તે સ્વાભાવિક છે. આ મુદ્દે ધ્યાનમાં લઈ દાતાઓ “શૈક્ષણિક દત્તક યોજના” અંતર્ગત પોતે ઈચ્છે તેટલી રકમ પણ આ માટે આપી શકે તેવી વ્યવસ્થા કરેલ છે. દાતાઓ અમુક ચોક્કસ રકમ અમુક વર્ષો સુધી આપવાની જાહેરાત પણ કરી શકે છે. આ રીતે “કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય અને ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય” કે “ઝાઝા હાથ રણિયામણા” જેવી ઉક્તિને સાર્થક કરી આપણા યુવાધનની જ્વલંત કારકીર્દી માટે સહભાગી થઈ શકીએ.

“શૈક્ષણિક દત્તક યોજના” કે “શૈક્ષણિક સહાય” અનુસંધાને આવેલ રકમ ફક્ત તે હેતુથી જ વાપરવામાં આવશે.

આ યોજના માટે નીચેના દાતાશ્રીઓએ પોતાનું અનુદાન જાહેર કરેલ છે. રૂ. ૭૫,૦૦૦/- કે તેથી વધુ જરૂર મુજબ : સંસ્થાના શુભેચ્છક સદ્ગૃહસ્થ તરફથી. (આ વર્ષથી ૩ વર્ષ સુધી)

રૂ. ૨૫,૦૦૦/- શ્રી મુંજલ બક્કુલભાઈ દોશી (અમેરિકા) (આ વર્ષથી ૩ વર્ષ સુધી)

રૂ. ૨૫,૦૦૦/- શ્રી દેવાંગ બક્કુલભાઈ દોશી (અમેરિકા) (આ વર્ષથી ૩ વર્ષ સુધી)

આ રીતે જેમ જેમ ફંડમાં વધારો થતો જશે તેમ તેમ દત્તક યોજનાનો વિસ્તાર થઈ શકશે. સંસ્થાના તમામ સભ્યો પોતાની ઈચ્છાનુસાર સરકાર આપવા આગળ આવે તેવી વિનંતી.

- બક્કુલ દોશી (પ્રમુખશ્રી)

વગર અપેક્ષાએ કંઈક આપવું
એ જ સાચો વ્યવહાર છે...

માનદ્ મંત્રીશ્રીનો અહેવાલ

- કમલેશ મુછાળા (માનદ્ મંત્રીશ્રી)

આપ સૌને શ્રાવણમાસના વધામણા. તહેવારોની રમઝટ અને ઓગસ્ટ મહિનાનો વરસાદ સાથે કૃષ્ણલીલા સમાન હિંડોળાનો અવીરત આનંદ સાથે રક્ષાબંધન અને જન્માષ્ટમીની આગોતરી વધાઈ. સૌ જ્ઞાતીબંધુને પરમાત્મા અટળક ખુશી આપે અને સ્વસ્થ રાખે તેવી પ્રાર્થના.

સંસ્થાના અહેવાલ સમાન ગત ત્રણ માસ દરમિયાન આપ સૌ જાણો છો કે આ વખતે આપણે નોટબુકની જગ્યાએ સરસ મજાની બેગ પેક સર્વે વિદ્યાર્થીઓને આપેલ છે. આપ સૌને ખાસ જણાવવાનું કે આ વર્ષે બેગ પેક સ્પેશિયલ ઓર્ડર આપીને વધુ મજબૂતાઈ માટે બધી જ સિલાઈ ડબલ કરાવેલ હતી અને તદ્ઉપરાંત નાના મોટા વિદ્યાર્થીઓને ભણતરને લગતી દરેક વસ્તુ સમાવિષ્ટ થઈ જાય તે મુજબના અલગ અલગ ખાના પણ રાખેલ હતા. તેમજ સોલ્ડર પટા પણ પેડીંગ સાથે મજબૂત બનાવ્યા હતા. જેથી કરી બાળક સંપૂર્ણપણે વજન ઉચકી શકે અને બધાથી ઉપર આ બેગ સંપૂર્ણપણે વોટરપ્રૂફ છે.

આપને જાણીને આનંદ થશે કે નોટબુકને બદલે આપેલ બેગ પેગનું વિતરણ ખૂબ જ સુંદર રહ્યું છે અને લગભગ સમાજના ૨૦૦/૨૨૫ ફેમેલીએ આનો લાભ લીધેલ છે.

આ બધા ઉપરાંત સંસ્થા દ્વારા અપાતી સ્કોલરશીપ યોજનામાં પણ આ વર્ષે ૮ થી ૧૨ ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને જરૂરત મુજબ અને સંસ્થાના નોર્મલ બજેટથી ઉપર જઈને લગભગ ૭૫૦૦૦/- રૂપિયા જેટલી રકમ બાળકોને આપેલ છે.

સંસ્થા દ્વારા આ વર્ષથી શરૂ કરવામાં આવેલ નવીનતમ દત્તક યોજના જેમાં ૧૦ થી ૧૨ ધોરણ સુધીના બાળકોને દત્તક લેવાનો ધ્યેય છે. આ વર્ષ સંસ્થામાંથી આવેલ ફોર્મની યોગ્ય ચકાસણી બાદ બાળકોની જરૂરત મુજબ લગભગ ૧ લાખ (એક લાખ) રૂપિયાની સહાય દત્તક યોજના અંતર્ગત આપેલ છે. અમારા ધ્યેય એક જ છે કે ભણતરથી દરેક પરિવાર ભવિષ્યમાં સુખી થશે અને પૈસાના અભાવથી હોંશિયાર વિદ્યાર્થીનું ભણતર અટકવું ના જોઈએ. એક ભણવું બાળક પરિવાર તેમજ સમાજને ભવિષ્યમાં આગળ ધપાવવામાં મદદગાર થશે જ.

અંતમાં આ બધી પરિયોજના માટે સમાજ પાસે પૂરતું ફંડ હોવું જરૂરી છે. માટે આ સાથે અપીલ કરું છું કે સમાજને સારા પ્રસંગોપાત યાદ કરી યથાયોગ્ય દાન આપતા રહેશો. આપના દાનનો સદ્ઉપયોગ આપની ઈચ્છા મુજબ થશે તેની બાંહેધરી અમે આપીશું.

બાકી દત્તક યોજના ભવિષ્યમાં કેવી રીતે કામ કરશે અને જરૂરી ફંડ માટે સમાજના સક્ષમ પરિવાર કેવી રીતે આગળ આવી શકે તેની માહિતી વિગતવાર આ અંકમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવી છે. જેમાં આપ સૌ યથાશક્તિ ફાળો નોંધાવશો.

લઘુકથા

હાથી ગાંવમેં આતા હૈ તો આપને એક બાત દેખી હોગી. સારી મહિલાંએ દરવાજા પે આતીથી, કહેતી થી... ગણેશજી, ગણેશજી આ ગયે.

કોઈ ખીલા રહા હૈ, કોઈ પૈસા દે રહા હૈ, દર્શન કરને કો દૌડતે હૈ. પુરા ગાँવ ઉસકે સ્વાગત કે લિએ ખડા હો જાતા હૈ.

એક એક બાલક-બચ્ચા પ્રસન્ન હો જાતા થા.

હાથી કો ગાંવ મેં આને સે એક હી જીવ પરેશાન હોતા હૈ. કૌન? કુતા.

પુરે ગાંવ કે કુતે ઉસકે પીછે પીછે ભોંકતે નીકલતે હૈ.

જબ બી પ્રતિભા કા હાથી કિસી ગાંવ સે નીકલતા હૈ તો ઉસકે આકાર સે ટક્કર ન લેને વાલે કુંઠીત કુતે ભોંકતે હૈ.

- સૌજન્ય : કુમાર વિશ્વાસ

કોષાધ્યક્ષ અહેવાલ

- શ્રી ભૂપેન્દ્ર પારેખ (કોષાધ્યક્ષ)

સ્નેહી સભ્યશ્રી એ, જયશ્રી કૃષ્ણ,

મેં ૨૦૨૪ના અંકમાં પ્રકાશિત કરેલ અનુદાનની યાદી બાદ નીચે મુજબ અનુદાન સમાજના સભ્યશ્રીઓ તરફથી માતૃસંસ્થાને મળેલ છે. જેની યાદી અત્રે પ્રસ્તુત કરેલ છે.

આપનું અનુદાન અમારી કાર્યશક્તિમાં વધારો કરનારું છે. આપ દરેકના તન-મન-ધન જે સહકાર મળે છે. તેનાથી સમાજલક્ષી કામો અને અત્યારના સમય પ્રમાણે ખાસ જરૂરી છે. જેવા કે શૈક્ષણિક સહાય તથા મેડિકલ સહાય નિરંતરપણે ચાલે છે. આ કાર્યમાં દરેકનું વતુ ઓછું યોગદાન જરૂરી છે. જેથી દરેક સભ્યશ્રીઓને વિનંતી કરું છું કે શૈક્ષણિક ફંડમાં તેમજ મેડિકલ ફંડમાં આપનું અનુદાન જરૂરથી લખાવશો. દરેક સહાય ફંડને આધારીત જ કરવી પડે છે. જેથી ફંડમાં જે પ્રમાણે વધારો થાય તે મુજબ આપણે આપણા જરૂરિયાતમંદ સભ્યોને વ્યવસ્થિત વધારે લાભ આપી શકીએ.

૯૪,૦૦૦/- શ્રી શુભેચ્છક તરફથી શૈક્ષણિક દત્તક યોજના

૫૧,૦૦૦/- પ્રવિણાબેન ધીરુભાઈ કોઠારી (મેડિકલ ફંડ)

૧૦,૦૦૦/- સ્વ. દિપકભાઈ રજનીકાંત ના સ્મરણાર્થે (શૈક્ષણિક ફંડ) - હસ્તે સોનલબેન દિપકભાઈ કોઠારી

૧૦,૦૦૦/- સ્વ. દિપકભાઈ રજનીકાંતના સ્મરણાર્થે (મેડિકલ ફંડ) - હસ્તે સોનલબેન દિપકભાઈ કોઠારી

૬૩૦૦/- શ્રી મનોજભાઈ આર. કોઠારી - મે, જુન, જુલાઈ (મેડિકલ ફંડ)

૧૫૦૦/- દિવ્યાબેન નવીનચંદ્ર ગાંધી

૧૦૦૦/- ગં.સ્વ. કંચનબેન રમણલાલ શાહ - હસ્તે અતુલભાઈ

ઉપરોક્ત તમામ દાતાઓનો ટ્રસ્ટી મંડળ વતી હું હૃદયથી ખુબ ખુબ આભાર માનું છું.

આપનું અનુદાન નીચે મુજબ બેંક ખાતામાં જમા કરાવી શકો છો. જમા કરાવેલ રકમની જાણ મો. નં. ૯૮૨૫૦૨૨૧૪૨ ઉપર કરવા વિનંતી.

SHRI SAURASHTRA DASHA MOSH MANDALIA VANIK MAHAJAN

BANK OF INDIA (Railway Pura Br.)

SB A/c No. 201710100009502

IFSC CODE : BRID0002017

સદ્ગત સભ્યોને હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ

સંસ્થાના નીચે જણાવેલ સભ્યોના દુઃખદ અવસાન થયેલ છે. સંસ્થા તેઓના અવસાનથી રંજની લાગણી અનુભવે છે. અવસાન પામેલ નીચેના તમામ સદ્ગત પ્રત્યે સંસ્થા હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરે છે.

પરમકૃપાળુ પરમાત્મા તેઓના આત્માને પરમ શાંતિ અર્પે તેવી પ્રાર્થના કરવા સાથે તેઓના પરિવારજનો પ્રત્યે અંતરની સંવેદના વ્યક્ત કરીએ છીએ.

સ્વ. ભુપેન્દ્રભાઈ ચત્રભુજ દિવાન	તા. ૦૪-૦૫-૨૦૨૪
સ્વ. નિરંજનાબેન શરદભાઈ મુછાળા	તા. ૩૦-૦૫-૨૦૨૪
સ્વ. તારામતીબેન ઉમેદચંદ્ર અંબાણી	તા. ૧૧-૦૬-૨૦૨૪
સ્વ. શાંતાબેન રમણલાલ શાહ	તા. ૧૧-૦૬-૨૦૨૪
સ્વ. રસીકભાઈ ભગવાનજીભાઈ મુછાળા	તા. ૨૪-૦૬-૨૦૨૪
સ્વ. ભાનુમતીબેન મણીકાન્તભાઈ શાહ	તા. ૦૮-૦૭-૨૦૨૪
સ્વ. જિજ્ઞેશભાઈ કોઠારી	તા. ૧૫-૦૭-૨૦૨૪
સ્વ. પ્રદ્યુમન મોહનલાલ દોશી	તા. ૧૦-૦૮-૨૦૨૪
સ્વ. વિમલભાઈ રમણીકલાલ દોશી	તા. ૧૧-૦૮-૨૦૨૪

ૐ શાંતિ: ૐ શાંતિ: ૐ શાંતિ:

- પ્રમુખશ્રી, ટ્રસ્ટીઓ અને યુથવીંગ-મહિલાવીંગના સભ્યો

જે પોતાનાથી ના હારે તેની જીત નિશ્ચિંત છે

શ્રી જયેશ પરીખ (ઉપપ્રમુખ, સમસ્ત વૈષ્ણવ વણિક પરિવાર - બૃહદ)

પ્રિય પરિવારજનો,

“પસ્તાવો ભૂતકાળ નથી બદલી શકતો, ચિંતા ભવિષ્ય નથી સુધારી શકતી, એટલે વર્તમાનનો આનંદ લેવો, એજ જીવનનું સાચું સુખ છે.”

સક્રિય માનવને જીવનમાં સફળતાનો માર્ગ જલદી મળે છે. સાતત્યતા અને નિરંતરતાવાળા પ્રયત્નોથી મંજિલ સુધી પહોંચવા માટે નવીન બળ અને ઊર્જા પ્રાપ્ત થાય છે. દૃઢ સંકલ્પથી જ્વલંત સિદ્ધિ સુધીની યાત્રા નીડરતા અને નિર્ભયતાથી માણસને મળે છે. જેનું જીવન પારદર્શક હોય છે, પ્રભુ તેના માર્ગદર્શન બને છે, પડવું એ પતન નથી, પરંતુ પડ્યા પછી ઊભા ના થવું એ પતન છે.

મિત્રો, તમારો સ્વભાવ સૂર્ય જેવો રાખવો જરૂરી છે. જેને ન ઊગવાનો ડર છે અને ન આથમવાનો ડર છે. તેનો રોજિંદો અવિરત, અથાક્ અને નિયમિત ક્રમ છે કે રોજ સવાર પડે એટલે ઊગવું અને સાંજ પડે એટલે આથમવું. જીવનમાં કાંઈક મેળવવું હોય તો સાહસ અને પરાક્રમ કરવું જ પડે. સરળ અને સચોટ પંક્તિ માણો..

“કંઈ જ નથી મળતું, અહીંયા સરળતાથી, દરેક વસ્તુ માટે લડવું પડે છે, એક સુંદર ઝરણું બનવા માટે, પાણીની પણ ઉપરથી પડવું પડે છે.”

જેવું વિચારશો તેવા બનશો. ઉત્તમ વિચાર હશે તો ચોક્કસ સર્વોત્તમ વિકાસ થશે.

ધનવાન દેશ દુબઈના શૈખ રશીદ ને કોઈએ પ્રશ્ન પૂછ્યો કે તમારા દેશનું શું ભવિષ્ય છે ? ખૂબ સુંદર જવાબ આપ્યો !!

મારા દાદા અને મારા પિતાજી ઊંટ ઉપર સવારી કરતા હતા. હું મર્સિડીઝમાં સવારી કરું છું. મારો પુત્ર લેન્ડરોવરમાં ફરે છે અને તેનો પુત્ર પણ લેન્ડરોવરમાં ફરશે, પરંતુ તેનો પુત્ર Great Grand Son ઊંટ ઉપર સવારી કરતો હશે. આવું કેમ ? તો સાંભળો જવાબ !!

Hard time create strong men, Strong men create easy time,
Easy time create weak men, And weak men create difficult times.

ઘણાં માણસોને આ વાત નહીં સમજાય, પરંતુ તમારે જીતવું હોય તો નીડર, બળવાન અને પરાક્રમી યોદ્ધાઓ જ તૈયાર કરવા પડે. છેલ્લા લગભગ ૨૫૦ વર્ષના ઇતિહાસમાં દુનિયાની મોટાભાગની સમૃદ્ધિ સંસ્કૃતિ નષ્ટ પામી અથવા નામશેષ થઈ ગઈ. તેઓ બહારના દુશ્મનોથી નહીં પરંતુ ભીતરની નબળાઈને કારણે લુપ્ત થયા છે. જો તમે આ ધ્યાનમાં નહીં રાખો તો ભવિષ્યમાં ટકી નહી શકો. જો આ ઝંઝાવાતમાં સંઘર્ષ કરીને ટકી ગયા તો અભિનંદન. અને વિકાસની વણાંબી કૂચ કરવા માટે શક્તિમાન બનશો.

પ્રિયજન, જીવનમાં જીત નક્કી કરવા મનની એકાગ્રતા અને સ્થિરતા ફરજિયાત છે. મેડિટેશન, ધ્યાન અને પ્રાણાયામ તેને માટે પ્રથમ શરત છે. ભગવાન બુદ્ધને કોઈએ પૂછ્યું કે મેડિટેશન – ધ્યાનથી આપે શું મેળવ્યું ?

ભગવાન બુદ્ધનો જવાબ...

Nothing... કશું નહિં !

તેમ છતાં ભગવાન બુદ્ધ એ કહ્યું કે મેં શું ગુમાવ્યું ? તે આપને કહેવાનું ગમશે !!

What I lost.....

Anger, Anxiety, Depression, Insecurity, Fear of Old Age and Death.

કેવી અસરકારક અને હૃદયસ્પર્શી સચોટ વાત....

મિત્રો, જીવનમાં હાર જેવી કોઈ વસ્તુ નથી. કયા તો જીત છે અને ક્યાં તો શીખ કે અનુભવ છે. ભગવાને આપણને શક્તિશાળી આત્મા બનાવ્યા છે. જીતવા માટે અને શીખવા માટે પૃથ્વી ઉપર અવતરિત કર્યા છે.

પરિવારજનો, પ્રભુ આપની સાથે હરકદમ ઉપર છે.

ઓ રાહી...સ્ક જાના નહીં તું કહી હાર કે !!!

શુભેચ્છા અને શુભકામનાઓ

જયેશ અને નિહારિકાના વંદન
રાહી ફાઉન્ડેશન

સત્યને સ્વીકારો અને જૂઠને જાકારો

પ્રિય પરિવારજનો,

“ષડ્યંત્રથી કદાચ સફળતા મળે,
પરંતુ શ્રેષ્ઠતા કદી ના મળે”

સંસારમાં છળ કપટ, પ્રપંચ અને કાદા-દાવાની અનુભૂતિ આપણને ડગલે અને પગલે થતી હોય છે. પહેલી નજરે સત્યનો અસ્વીકાર અને જૂઠાનો જયજયકાર થતો હોય તેવું લાગે, પરંતુ લાંબે ગાળે સત્યનો જ સ્વીકાર થાય છે. સત્યનો સથવારો જેની સાથે હોય તે નિર્ભય અને શાંત હોય છે. ઘોંઘાટ તો જુદા હોય એ જ વધારે કરે છે. અસત્યનો સહારો જે લે એ તો કાચમ ભયગ્રસ્ત રહે છે. સત્ય ઓળખાઈ જાય તો વાંધો હોતો નથી, પરંતુ અસત્ય એ હંમેશા ધ્યાન રાખે છે કે ક્યાંક જાહેરમાં ઓળખાઈ ના જાય.

મિત્રો, સત્યની સાથે લાભ, લોભ કે મોહ હોતા નથી. ખોટો ભપકો દેખાડનાર અને દંભ આચરનારને અસત્યનો આશરો લેવો પડે છે. જીવનમાં સત્ય, પ્રેમ અને કરુણા અપનાવવાથી જીવનપથ સુખ, સંતોષ અને આનંદનો માર્ગ ખોલી આપે છે.

“જીવનમાં અભિમાન વગરની વાણી, હેતુ વગરનો નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ,
અપેક્ષા વગરની સેવા અને કાળજી, નિઃસ્વાર્થ અને નિષ્કામભાવે કરેલી પ્રાર્થના,
માનવજીવનને સાર્થક અને સહેતુક બનાવે છે.”

પ્રિયજન, મનની ભૂમિકા આ સમયે ખૂબ જ અગત્યની છે.

જો મન કે મનોદશા નબળી હોય તો પરિસ્થિતિ સમસ્યાનું સર્જન કરે છે. જો મન સમતોલ અને સમભાવવાળું હોય તો પરિસ્થિતિ પડકારજનક હોય છે, પરંતુ જો મન Strong હોય તો આવી પરિસ્થિતિ આફતમાં પણ અવસર શોધી કાઢે છે. પીડામાં પ્રસન્નતા શોધી કાઢે છે. જીવનમાં વાસ્તવિકતાનો સ્વીકાર તથા વાસ્તવિકતાની નજીક રહેવું સારું છે. જીવનમાં આપણી લડાઈ આપણે જાતે જ લડવાની છે, તે સ્વીકારી લો તો ગમે તે પરિસ્થિતિને પહોંચી વળવા સક્ષમ બનશો.

“બાહર રિસ્તો કા મેલા હૈ,
ભીતર મનુષ્ય અકેલા હૈ,
યે તો દુનિયા કા ઝમેલા હૈ”

જેમ પ્રભુ અત્ર, તત્ર અને સર્વત્ર છે, એમ ખુશી અને આનંદ સર્વત્ર છે. તેને શોધીને માણતા શીખવું પડે.

મિત્રો, રોજબરોજના કાર્યો કે ખાસ કોઈ વિશિષ્ટ કાર્યમાં પૂરતો પ્રયાસ કરો અને નિષ્ફળતા મળે એનો ચચરાટ અને દુઃખ થોડો સમય રહે, પરંતુ પછી સમયાંતરે ઘટી જાય. જો તમે પ્રયાસ કરવાની હિંમત જ ના કરી હોય તો એનો અફસોસ આજીવન રહેશે. માટે તક જતી રહે તે પહેલાં એક વધુ પ્રયત્ન કરી લેવો, કોને ખબર કદાચ એ પ્રયત્ન સફળતાને લઈને આવે !!! માણસને સમયે બહુ શીખવાડ્યું છે, પરંતુ સમય ઉપર નહીં, તેથી માણસ વિહ્વળ અને વિચલિત થઈ જાય છે. જીવનમાં દુઃખ આવ્યું છે અને આવતું રહેશે તેમ છતાં આપણે સવાર પડે ને સુખ શોધવા નીકળી પડીએ છીએ, એનું નામ જિંદગી !!!

પ્રિયજન, નિતીમતા અને પ્રામાણિકતા જીવનમાં અપનાવવાથી માણસની મજબૂતાઈ વધે છે. આ બંને સદ્ગુણ અપનાવવાથી આત્મબળ, આત્મસંતોષ અને આત્મવિશ્વાસમાં વધારો થાય છે. Positive Attitude – રચનાત્મક અભિગમ સકારાત્મક તરફ પ્રેરિત કરે છે.

જીવનમાં કોઈ પણ ઉંમર શીખવા માટે નાની કે મોટી નથી. આપણી પાછળ એ લોકો જ બોલે છે, જે આપણી પાછળ જ હોય છે. જીવનમાં સ્થિર રહેવું જરૂરી છે. સિમેન્ટ આપણને એક વસ્તુ શીખવાડે છે, જોડવા માટે નરમ હોવું જરૂરી છે અને જોડાયેલા રહેવા માટે કડક બનવું જરૂરી છે. સત્ય છુપાવું નથી કે ટાંકી શકાવું નથી, પાપ તો છાપરે ચડીને પોકારે છે.

“સચ્ચાઈ છુપ નહી શકતી, બનાવટ કે ઉત્સુલો સે,
કે ખુશ્બુ કભી આ નહી શકતી, બનાવટ કે ફૂલો સે”

આપ સૌને હંમેશા સત્યની સાથે રહેવાની શક્તિ પ્રભુ આપે તેવી પ્રભુપ્રાર્થના.

જયેશ અને નિહારિકાના વંદન
રાહી ફાઉન્ડેશન

કૃષ્ણ આજે ક્યાંય નથી, દુઃશાસન ઠેર ઠેર છે...

- પ્રવીણ સોલંકી

કૃષ્ણ આજે ક્યાંય નથી, દુઃશાસન ઠેર ઠેર છે.

ન્યાયના ઘરે આજે દેર છે, ને અંધેર પણ છે!!!

સિવિલ જજની સત્તામણી ડિસ્ટ્રીક્ટ જજ કરે છે. ન્યાય માટે મહિલા લાગતા-વળગતા દરેક ઠેકાણે ફરિયાદ કરે છે, પણ ક્યાંય એને દાદ મળતી નથી. આથી હારી-થાકીને મહિલા જજ સુપ્રિમ કોર્ટના જસ્ટીસ માનનીય ડી. વાય ચંદ્રયૂડને અંતિમ ફકરામાં લખે છે : મેં માંગણી કરી કે તપાસ ચાલુ હોય ત્યાં સુધી ડિસ્ટ્રીક્ટ જજ પોતાના હોદ્દા પરથી રાજીનામું આપે, પણ મારી માંગણીનો અસ્વીકાર થયો. મેં હિંમત હાર્યા વગર કોશિશ ચાલુ રાખી. મેં સુપ્રિમ કોર્ટમાં ધા નાખી. મને હતું કે મારો અવાજ અહીં તો સંભળાશે, પણ સુપ્રિમ કોર્ટે તો મને દારૂયા પર ડામ આપ્યો. માત્ર બે જ મિનીટમાં મારી અરજી ખારીજ-રદખાતલ કરી દીધી. મને એવી લાગણી થઈ કે જાણે પૃથ્વી પરથી મારું જીવન રદખાતલ થઈ ગયું. જાણે હું જીવતી જાગતી લાશ બની ગઈ છું. એકલી નિરાધાર થઈ ગઈ છું. મારું સ્વમાન, અભિમાન હણાઈ ગયું છે. હવે મારા જીવવાનો કોઈ અર્થ નથી રહ્યો. આથી હું માનનીય ચંદ્રયુડજીને વિનંતી કરું છું કે મને સ્વેચ્છાએ જીવન ત્યાગવાની પરવાનગી આપે.

કેટલી દર્દભરી દાસ્તાન છે. ન્યાયતંત્ર સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિને જ ન્યાય માટે ભીખ માંગવી પડે છે. આફતો, મુસીબતો, વિટંબણાઓ સહન કરવી પડે છે, તો સામાન્ય વ્યક્તિનું શું થતું હશે? દરેક મહિલા માટે આ કેસ લિટમસ પેપર પર ટેસ્ટ સમો છે. મહિલાઓના સંરક્ષ માટે પીટાતા ટોલ-નગારાઓ કેટલાં પોકળ છે એનો અંદાજ આવશે.

સવાલ થશે કે માનનીય ચંદ્રયૂડે શું પગલાં લીધા? માનનીય ચંદ્રયૂડે કોઈપણ જાતના વિલંબ વગર અલ્લાખાદ હાઈકોર્ટ પાસે એક સ્ટેટસ રિપોર્ટની માંગણી કરી છે. ભવિષ્યમાં કેસનું જે પરિણામ આવે તે, અહીં કોણ સાચું છે ને કોણ ખોટું છે તેનો સવાલ નથી. સવાલ અવગણનાનો છે, ન્યાયતંત્રની ગતિવિધીનો છે.

બીજી એક મહત્વની વાત. સિવિલ (મહિલા) જજના આરોપ સામે ડિસ્ટ્રીક્ટ જજે અત્યાર સુધી ચૂપકિદી સેવી છે. કોઈપણ જાતનું બયાન આપ્યું નથી કે ખુલાસો આપ્યો નથી. આરોપ કરવાથી વ્યક્તિ અપરાધી બની નથી જતી કે આરોપ કરનાર વ્યક્તિ સત્યવાદી છે એવું માનવું પણ ભૂલભર્યું કહેવાય. એ કારણે બંને વ્યક્તિઓના નામનો ઉલ્લેખ ટાળ્યો છે.

કોણ સાચું ને કોણ ખોટું એનો જવાબ સમય આપશે, પણ આપણને જવાબ જોઈએ છે કે અમલદારીઓની કાર્યપ્રણાલીનો, એની નિતીમતા માટેનો. ઘણીવાર આપણે વાંચ્યું-સાંભળ્યું છે કે ન્યાયતંત્ર સામાન્ય માણસ માટે નથી, વગદારો માટે જ છે. અહીં એ માન્યતા ખોટી ઠરે છે. વગદાર વ્યક્તિ પણ ન્યાય તો ઠીક, પોતાની વાત પણ સંભળાવવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે - એ પણ એક મહિલા.

આપણા દેશની કુલ વસ્તીમાં ૭૫ કરોડ પુરૂષો અને ૬૧ કરોડ સ્ત્રીઓ છે. ભારતમાં ૩૩ કરોડ પુરૂષો અને ૧૯ કરોડ સ્ત્રીઓ ઘરની બહાર કામ પર જતા હોય છે. પુરૂષો કરતાં મહિલાઓની સંખ્યા ઓછી છે, પણ શોષણનું પ્રમાણ વધુ છે.

મહિલાઓને બહાર કામ કરવા જતાં પહેલા અનેક ક્ષેત્રે લડવું પડે છે. શરૂઆત ઘરથી જ થાય છે. કુંવારી છોકરીઓને બહાર કામ કરવા માટેનો વિરોધ મા-બાપ-વડીલો જ સૌથી પહેલાં કરતાં હોય છે. પરીણિત મહિલાઓને સાસુ-સસરા કે પતિના વિરોધનો સામનો કરવો પડતો હોય છે. ઘરનો વિરોધ સૈદ્ધાંતિક કે નીતિવિષયકનો હોય છે. મહિલાઓને ઘરની બહાર જે સંઘર્ષ કરવો પડે છે એ ખૂબ જ ત્રાસદાયક હોય છે. આત્મા, શરીર અને સ્વમાન હણનારો હોય છે. ઉપરી અધિકારીઓ, સહકર્મીઓ, વચેટીયાઓ વગેરે બધાને ખુશ રાખવા પડે છે. ખુશ રાખવાના માર્ગો પણ જુદા જુદા હોય છે. ક્યારેક મહિલાઓ સામે ચાલીને એ માર્ગ પસંદ કરે છે તો ક્યારેક મજબૂરીથી.

સરકારી આંકડાઓની ઈંદ્રજાળ જુઓ. ૧૯ કરોડ સ્ત્રીઓ બહાર કામકાજે જાય છે. ૨૦૨૨માં સરકારી દફતરે યૌનશોષણની ફરિયાદ ૧૭૮૦૯ મહિલાઓએ કરી હતી. એમાં ૪૧૯ કિસ્સા જ એવા હતા કે જેમાં કામના સ્થળે મહિલાનું યૌનશોષણ થયું હતું. ૧૯ કરોડમાંથી ૪૧૯!!!! શું આંકડા વિશ્વસનીય લાગે છે? સાચા હોઈ શકે?? બિલકુલ નહીં. આંકડા એ જ બહાર આવે છે, જેની લેખિત ફરિયાદ પોલીસમાં નોંધાયેલી હોય. આપણાં દેશમાં મોટાભાગે સ્ત્રીઓ સમાજથી ડરતી હોય છે. લોકલાજના સંસ્કાર પામેલી હોય છે. એથી પોલીસ સ્ટેશને જતાં જ ઘબરાતી હોય છે. કેટલાક કિસ્સામાં એને ધમકાવી-ડરાવી ચૂપ રહેવા મજબૂર કરાતી હોય છે. કેટલીક મહિલાઓમાં એવી માન્યતા ઘર કરી ગઈ હોય છે કે પોલીસમાં જવાથી કંઈ વળવાનું નથી. પોલીસ પોતાની વાતનો સાંભળશે જ નહીં. ચોર કોટવાળને દંડે એ પોલીસની છાપ હોવાથી પોતાને જ ગુનેગાર ઠરાવશે - એવા ભયથી ફરીયાદ કરવાનું ટાળતી હોય છે.

(અનુસંધાન પાના નં. ૧૮ ઉપર)

THE LAW OF WASTED EFFORT

Dharmendra Joshi

Motivational Speaker, Corporate Trainer, Business Strategy Consultant
Serving on aactive assignments in various social, professional and business organisations

SUNDAY STORY

Where are your classmates?

A 60 year old gentleman was suffering from deep depression and his wife booked an appointment with a counselor.

The wife said....

“He is in severe depression, please see to it..”

The Counselor began his counseling by asking some personal things while the gentleman’s wife sat outside.

The gentleman spoke, and it went this way;

*I am too much worried. Infact, I am overwhelmed by worries - family issues, job pressure, friends, children’s education, and job tension, mortgage loan, car loan, etc. I have lost interest in everything that I use to like. The world thinks of me as a cannon, they think I have everything, but I don’t have as much stuff as even cartridge. I am very depressed..”

Then the learned Counselor asked him, “which secondary school did you attend?”

The gentleman told him the name of the school.

The counselor said,

“I want to advise that you go to that school.

When you get to the school, locate your ‘Class register’ if it is still there, look up the names of your peers and try to get information about their current well being.

Write down all the information you get about them and meet me after a month..”

The gentleman went to his former school, found the register, and copied every name in it.

There were 120 names in all. He tried day and night throughout one month, but was barely able to collect information on about 75-80 of his classmates.

Surprise results...

- * 20 of them were dead.
- * 13 were divorced.
- * 5 came out so poor that nobody could even connect with them.
- * Some were cancerous,
- * Some were diabetic,
- * Some heart disease patients,
- * A couple of them were in bed with injuries to the insane, arm/leg or spinal cord.
- * One person after two divorces was seeking for a third marriage.
- * 7 were widows/widowers,
- * 10 turned out to be drug addicts.
- * 6 turned out to be so rich that he couldn’t believe it.
- * Some were paralyzed,
- * Some asthmatic,
- * The children of some had turned out to be vagabonds, etc.
- * One was in jail.

The counselor asked :-

“Now tell me how is your depression”

- * he had no disease,
- * his mind was perfect,
- * He was lucky that his wife and children were very good and healthy.
- * His challenges paled in significance to that of others.
- * The gentleman understood that
- * he was not starving,
- * he was not unlucky.
- * He was also healthy, he could afford three meals daily.

That gentleman realized that, there’s really a lot of sorrow in the world, and that he was very happy and lucky.

Leave the habit of peeping into other people’s plates (peoples fortune or misfortune), take the food on your plate with love.

Don’t compare your life with others.

Everyone is moving according to his or her destiny, you are neither late nor early.

In everything, good or bad, great or small,

EXPRESS GRATITUDE TO GOD FOR THE GOOD LIFE WE HAVE.

Good Morning...

Have A Scintillating Sunday...

SUNDAY STORY

An eye for an eye only ends up making the whole world blind.

- Quote by Mahatma Gandhi

Once upon a time, in a peaceful village called Bright Eyes, there lived two friends named Lily and Tom. Lily had beautiful green eyes, and Tom had sparkling blue eyes.

Everyone in the village loved them dearly, as they were always cheerful and spreading happiness. However, one sunny day, a big misunderstanding happened.

While playing near the river, Lily accidentally bumped into Tom, causing him to drop his favorite toy boat into the water. Tom got angry and yelled at Lily, "Why can't you be more careful? You ruined my toy!"

Lily felt sad and hurt by Tom's harsh words. Instead of apologizing, she felt the need to seek revenge. Later that day, when they gathered for a picnic in the meadow, Lily sneaked behind Tom and spilled a glass of lemonade on his favorite book, "What did you do that for?" cried Tom, wiping the sticky pages.

"Eye for an eye!" declared Lily, thinking she had done the right thing. Soon enough, word spread through the village of what had happened between the two friends.

Their friends began taking sides and seeking revenge on each other. The village, once a happy place, was now filled with arguments and bitterness.

Up in a tall tree, overlooking the chaos, wise old Owl had observed it all. He knew it was time to intervene to help the villagers understand the consequences of their actions.

Lily and Tom were summoned by wise old Owl, who spoke gently, "My dear children, revenge only leads to more anger and sadness. You both were once the sunshine of this village, but now the whole village suffers." "But Owl, we were only trying to make things right," said Lily, her eyes filled with remorse.

Owl replied, "True fairness is not about seeking revenge or causing harm. It's about forgiveness and finding peaceful solutions. Think about it-if you both keep hurting each other, soon everyone in the village will turn blind to love, friendship, and happiness."

Lily and Tom looked at each other, realizing the truth in Owl's words. They hugged and apologized, promising to make amends and bring peace back to the village of Bright Eyes.

Moral of the Story:

"An eye for an eye only ends up making the whole world blind."

This means that seeking revenge or harming others in return does not solve problems but only leads to more pain and darkness. True justice and fairness come from forgiveness, understanding, and finding peaceful solutions.

Good Morning...

Have A Sensible Sunday...

Dharmendra Joshi

THE LAW OF WASTED EFFORT

Do you know that lions only succeed in a quarter of their hunting attempts – which means they fail in 75% of their attempts and succeed in only 25% of them.

Despite this small percentage shared by most predators, they don't despair in their pursuit and hunting attempts.

The main reason for this is not because of hunger as some might think, but it is the understanding of the "Law of Wasted Efforts" that have been instinctively built into animals, a law in which nature is governed.

Half of the eggs of fishes are eaten... half of the baby bears die before puberty... most of the world's rains fall in oceans... and most of the seeds of trees are eaten by birds.

Scientists have found that animals, trees, and other forces of nature are more receptive to the law of "wasted efforts".

Only humans think that the lack of success in a few attempts is a failure... but the truth is that: we only fail when we "stop trying".

Success is not to have a life free of pitfalls and falls... but success is to walk over your mistakes and go beyond every stage, where your efforts were wasted looking forward to the next stage.

If there is a word that summarizes this world, it will simply be: continue all over again.

Be Inspired

Sanjeev Chhajer

દિકરી - વહુ - સાસુ

- ગીરીશ એલ. ગાંધી “જય ગીરી”

એક જ વૃક્ષની આ શાખા છે. દિકરી તેનું મૂળ છે.

દિકરીનો ઉછેર મા-બાપને ત્યાં કૌટુંબિક પરિસ્થિતિને આધિન થાય છે જેમાં ખાસ કરીને સંસ્કાર, કેળવણી, વાણી, વર્તન અને વ્યવહાર મુખ્યત્વે છે.

ઈશ્વરે રચેલા સાંસારિક રિવાજ મુજબ દરેક દિકરીને પારકે ઘરે વળાવવાની હોય છે. આ પારકે “શબ્દ” કુટુંબમાં એટલો જડતાથી રોપી દીધો છે કે પ્રથમથી જ આપણે “પારકા” શબ્દનું બીજ દિકરીના હૃદયમાં રોપીએ છીએ. ફળ સ્વરૂપે તે બીજ રોપી છોડ ઉગે છે પરંતુ પારકાના ફુલ સાથે,

વાસ્તવિકતા એ છે કે સામાજિક પરંપરા મુજબ દિકરીનો સંસાર અને ઘર બાંધીએ છીએ એ વાસ્તવિકતાને પરિણામલક્ષી બનાવવા માબાપ દિકરીનું સગપણ કરતા પહેલા સામેના કુટુંબની શક્ય એટલી તપાસ અને માહિતી મેળવ્યા બાદ જ દિકરીનો “હથેવળો” કરે છે. જેથી અપરિચિત કે અજાણતાની લાગણી પેદા થતી નથી. દિકરી પિયરની વાટ છોડી, દહેજ રૂપે મળેલા સંસ્કાર કેળવણી, વાણી, વર્તન, વ્યવહારનું ભાથું બાંધી સાસરીની વાર પકડે છે અને દિકરીનું પદ ત્યાગી વહુ બને છે. ‘મા’નો ખોળો ખુંદી બાપની બાહુમાં હેતના હિંડોળે હિલોળતી દિકરી સમયના વહેણ સાથે ક્યારે મોટી થઈ જાય છે તેનો ખ્યલ આવતો નથી દિકરીને વળાવતા માબાપ કારમો સુખદ આઘાત અનુભવે છે. માં એક સ્ત્રી છે. તેણે પણ આમ જ સાંસારિક રીવાજ મુજબ સંસાર બાંધેલો હોય છે જેથી સહનશીલ હોય છે. પરંતુ બાપ માટે આ વિરહની વેદના અસહ્ય હોય છે. દિકરીએ બાપને એટલો બધો પ્રેમ લાગણી અને લાડથી લડાવ્યા હોયા છે. તેજ દિકરીને લાડની લહેરે લહેરાવતા લહેરાવતા વિદાય આપવી પડે છે. તે ખાલીપો તેમને જીવનગીતર હૃદયના એક ખૂણામાં ધરબાયેલો રાખવો પડે છે. મારી આવનારી વહુ આ ખાલીપો જરૂરથી ભરી દેશે તે આશા અને અરમાનો સાથે જીવન પસાર કરે છે.

દિકરી વહાલનો દરિયો જે સમાજમાં આપણને અવારનવાર સાંભળવા મળે છે. તો પછી તેજ દિકરી સાસરીમાં વાવાઝોડું અને ઝંખાવત કેમ બની જાય છે ! જેના અનેક કારણો હોઈ શકે.

દિકરી મટી વહુ બની સંસારમાં પગ મૂકે ત્યારે તેના બીજા અવતારની શરૂઆત થાય છે. આ અવતારની પ્રાથમિક અગત્યતા તે સમજ. સહનશીલતા અને તેના કુટુંબમાંથી મેળવેલા સંસ્કાર કેળવણી, સામાજિક અને આર્થિક વ્યવહાર વગેરેની પ્રતિબિંબ પાડવાનો છે જેના દ્વારા તે સાસરી પક્ષનાને પોતાના કરી શકે અને પોતાના માબાપની આગવી પ્રતિષ્ઠા વધારી શકે છે. તો પછી દિકરીઓ મોટાભાગે સાસરિયાને પોતાના કેમ કરી શકતી નથી ! જેના અનેક કારણો હોય શકે. મુખ્યત્વે સહનશીલતાનો અભાવ ઇમડી વર્તન, વાણીમાં કટુતા હું પદ ઉચ્ચ કેળવણી છતાં પાયાની કેળવણીનો અભાવ પિયર પક્ષની સલાહ શીખામણ કૌટુંબિક બહેનો અને બહેનપણીઓએ આપેલા સલાહસૂચનો વગેરે મુખ્ય છે. યોગ્ય અને અનુકૂળ સલાહસૂચનનો અમલ જરૂરી છે. પરંતુ દરેક સલાહ સૂચન જે અન્ય પાસેથી મળેલા છે. તે તેના માટે સજાયેલા વાતાવરણ આધારિત હોય છે તેવું વાતાવરણ કદાચ આ સાસરિયાં ન પણ હોય જેથી યોગ્ય અર્થઘટન કરી વર્તન કરવું હિતાવહ છે. દરેક દિકરીની આશા યોગ્ય વર, ઘર, સુખ સંપત્તિ હોય તે સ્વભાવ સહજ છે. દિકરીના પ્રારબ્ધ મુજબ તે તેને મળે છે. ત્યારે તેનું કૌટુંબિક પરિસ્થિતિ અને વાતાવરણ અનુસાર આર્થિક, સામાજિક અને વ્યવહારિક રીતે તેનું જતન કરવું તે તેની ફરજ બને છે.

દિકરી પતિને દરેક બાબત સર્વસ્વ માની પોતાની બનાવી એકમેકમાં સમાઈ જવું જે સંસારનું સનાતન સત્ય છે. જેના માટે કોઈ વાંધો હોય શકે નહિ પરંતુ કુટુંબના અન્ય સભ્યોને વાણી, વર્તન અને વારથી દૂર કરી ફક્ત પતિને જ સાથે રાખવો તે અવાસ્તવિક હકીકત છે. કારણ પતિ પણ એક માબાપનો દિકરો છે. જેમ દિકરી વહાલનો દરિયો છે. તેમ દિકરો પણ દિલનો દરિયો છે. જે ન ભૂલવું જોઈએ.

દિકરી તેના માબાપ, ભાઈ-બહેન અને કુટુંબના અન્ય સભ્યો સાથે વાણી, વર્તન અને વ્યવહારનો ઉપયોગ કરી પોતાના બનાવે છે તેજ રીતે સાસુ-સસરા તેમજ કુટુંબના અન્ય સભ્યોને પોતાના બનાવી લે તો તેને ક્યારેય પિયર પક્ષનો અહંગો નહિ લાગે અને પોતાનું સાંસારિક તથા કુટુંબિક જીવન સુખ, શાંતિ, સમૃદ્ધિ અને આનંદથી પસાર કરી શકશે અને સમાજમાં એક દૃષ્ટાંત રૂપ કુટુંબ બની જશે. આપણે પહેલો દરજ્જો દિકરીનો અને બીજો દરજ્જો વહુનો એ વિષે વિચારોનું વલોણું વલોવ્યું અને ફળ સ્વરૂપે માખણરૂપી સાસુના ત્રીજા અને અંતિમ ચરણમાં પ્રવેશિયે સાસુ વિશે વિશેષ લખવું અસ્થાને છે જે પરિપક્વતા અનુભવ અને સમયને અનુસરી ચાલનાર કુટુંબનું મુખ્ય પાત્ર છે દરજ્જો છે.

સાસુ પોતાના ભૂતકાળને વાગોળી પોતાના ઉપર વિતેલા આચરણ અને વ્યવહારને ખ્યાલમાં રાખી બદલાની ભાવના સાથે વહુ સાથે વર્તન કરે ત્યારે તે પોતે તેમજ કુટુંબના સભ્યો ક્યારેય સુખ-શાંતિ પ્રેમ, ભાવના લાગણી અને આનંદની અનુભૂતિ નહિ કરી

શકે. સમય પરિવર્તન સાથે પોતાનામાં પરિવર્તન લાવી વ્યવહાર અને વર્તન કરશે અને વહુમાં દિકરીના દર્શન કરશે અને તેવા ભાવ અને લાગણી સાથે વર્તન અને વ્યવહાર કરશે તો જરૂરથી સુખદ પારિવારિક વાતાવરણ પેદા થશે અને કુટુંબના દરેક સભ્યો પોતાનું જીવન સુખ-શાંતિથી પસાર કરી શકશે. દિકરી-વહુ-સાસુ એક કૌટુંબિક બંધારણ છે. ઉપરોક્ત વિચારોને વાગોળશો, સમજશો અને અમલીકરણ માટે પ્રયત્ન કરશો તો સમાજની કુટુંબરૂપી ઈમારત ક્યારેય ડગશે નહિ, હલશે નહિ અને સમાજની કોઈ તાકાત તેને તોડી શકશે નહિ.

“વહુ”રૂપી વહાણમાં “નાથ” રૂપી નાવિક બેઠો. સાસુનો સાથ છે. સસરાના સંસ્કાર છે.

જેઠની જુસ્સો છે. જેઠાણીની જુવાળ છે. દિયરનું દિલ છે. દેરાણીની દિલાવરી છે. નણંદનો નાદ છે નણાદોયનું નૂર છે.

તો ચાલો હર્ષના હલેસાથી ભાવનાની ભરતીથી, ભવસાગરમાં આ વહાણને હસતા રમતા હંકારી.

જીવનની ઝારણ...

- ગીરીશ એલ. ગાંધી “જય ગીરી”

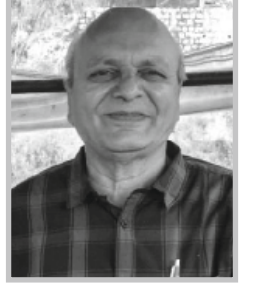
- જીવનમાં ખુશ રહેવું સહેલું છે પરંતુ કોઈને ખુશ રાખવા બહુ જ અઘરા છે.
- આભાસી લાગણીથી સંબંધો સચવાય છે, બાકી સાચા સંબંધો તો સહનશક્તિથી સચવાય છે.
- માંદગીની પથારીમાં પડ્યો પડ્યો માનવી મોતની રાહ જોઈ રહ્યો છે પરંતુ કર્મની ક્રિયા ચાલુ હોઈ મોત પાછું ઠેલાય છે.
- સંબંધોમાં અંદાજથી અનુમાન કરવા કરતા અંતરથી અનુભવવાથી આત્મસંતોષ થશે.
- ટીંગાઈ ટીંગાઈ ને જીવવા કરતા પોતાની જાતને જાણીને જીંદગી જીવી લેવી, જીંદગી પુરી થયા પછી “ફોટોફ્રેમ”માં સમાઈને દીવાલે ટીંગાવાનું જ છે.
- પરસ્પર પ્રેમનો પવન ફૂંકાતો હોય ત્યારે એકાએક વહેમનું વાવાઝોડું આવી જાય તો સંબંધો વેરવિખેર થઈ જાય.
- જીવનમાં ‘નફરત’ને નાથી ‘સ્નેહ’નું સિંચન કરી ‘પ્રેમ’ને પ્રસરાવીને જીંદગી જીવવાથી ખુશી સહસંતોષ પ્રાપ્ત થાય છે.
- માનવીને જીંદગી જીવવી છે. ‘શાન’થી પરંતુ જીવાય છે. ‘બાન’થી વિચારે છે કારણ તેનું ત્યાં તો સંજોગો બદલાય જાય છે ને આમ જ જીંદગી જીવાય જાય છે.
- નયન સામે નયન મળે ત્યારે ‘નીર’ ટપકે છે લાગણી સભર ‘પ્રેમ’ના પરંતુ અંતરમાં રહેલી ‘અહંકાર’ તેમાં ઓગળતો નથી એટલે ‘નીર થીજી જાય છે નયનમાં.
- સમજાવી સમજાવીને થાક્યો કુદતી, ઉછળતી લાગણીને છતાં ન સમજી ત્યારે અંતે પછડાય એવી કે કદી ઉભી ન શકી.
- જીવના જેને જાણીને જાણ્યા નહિ એ મૃત્યુ બાદ જાણીતા થઈ ગયા ત્યારે ન માણ્યાનો અફસોસ જીવનભર રહી ગયો.
- પ્રેમ પામવ ગણિત ગણતો રહ્યો જીવનભર પરંતુ ‘તાળો’ મળ્યો નહિ ત્યારે ખબર પડી કે મારી રકમ જ ખોટી હતી.
- કોણ ક્યારે શું કરશે તે અંદાજો આવી જાય છે પરંતુ સામે આવે ત્યારે ભુલાય જાય છે પછી તેના જેવું થઈ જવાય છે.
- સત્યની સમીપ--- કોના થકી કોણ ક્યારે આગળ આવ્યું તે ફક્ત પ્રગતિ કરનાર વ્યક્તિ અને ઈશ્વર જ જાણતા હોય છે. પરંતુ માન મોભો મળતાની સાથે જ અહંકારનો ઉદય થતા જ ‘સહબર’ બનનાર ને વિસરી જવાય છે.
- જીંદગીના ‘કોમ્પ્યુટર’માં આવેલ વાણી, વર્તનના ‘વાઈરસ’ને માત્ર સમજણ અને ક્ષમા દ્વારા દૂર કરી શકાય, જ્યારે સ્વભાવના ‘વાઈરસ’ને માત્ર સમય અને સંજોગો જ દૂર કરી શકે.
- મૃત્યુ બાદ હક્ક હિસ્સા માટે જાગૃત રહેતો માનવી હેયાતીમાં એટલો જાગૃત નથી હોતો.
- અનુમાન બાંધી સંબંધો નિભાવવા કરતા ચોખવટ કરી સંબંધો નિભાવવાથી વધારે મજબૂત બને છે.

સત્સંગ સમીપે

- શ્રી નિરંજનભાઈ દામાણી (જેતપુર)

જન્મ થતા વેંત જ માનવી બાળકના સ્વરૂપથી જ આ દુનિયાની માયામાં લપેટાય છે. બાળક જેમ-જેમ મોટું થતું જાય છે, તેમ-તેમ કુટુંબ અને સમાજમાં પોતાનું સ્થાન મજબૂત કરવાની સાથે જ જાણ્યે-અજાણ્યે આ ક્ષણભંગુર સંસારનું એક અંગ બની જાય છે. સંસારમાં રહેલો દરેક માનવી આ પ્રકૃતિમાં રહેલી દરેક ગુણ-અવગુણની પરંપરામાં મોહિત થતો જાય છે.

ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ ગીતામાં દૈવી અને આસુરી પ્રકૃતિવાળા માનવીને અલગ-અલગ વર્ણવે છે. જે મુજબ દૈવી સંપદાવાળો માનવી ભયરહિત, નિર્મળ અંતઃકરણવાળો, ધ્યાન યોગી, દાની, ઉત્તમ કર્મોના આચરણવાળો પોતાના ધર્મ પાલન માટે કષ્ટ સહેવાવાળો, ક્રોધ વગરનો, આસક્તિવગરનો, ક્ષમાવાન, ઈર્ષ્યાવાન, અંદર-બહારથી શુદ્ધ વિગેરે લક્ષણો ધરાવે છે. જ્યારે આસુરી પ્રકૃતિવાળો માનવી દંભ, ધર્મંડ, અભિમાન, ક્રોધ, કઠોરતા અને અજ્ઞાન વિગેરે લક્ષણો ધરાવે છે.

આસુરી પ્રકૃતિવાળો માનવી ઈશ્વરથી દુરને દુર હોય છે.

જ્યારે દૈવી પ્રકૃતિ ધરાવતો માનવી પોતાના જન્મોજન્મના કર્મના સંસ્કાર બળથી પરમાત્માની પ્રાપ્તિ માટે પ્રયત્નો કરે છે. આવા માનવીના સંસ્કારોમાં પ્રભુ પ્રત્યેની અનન્ય ભક્તિ, પ્રભુની સેવા, પ્રભુનું સ્મરણ કરવું, જપ-તપ-કિર્તન, સત્સંગ વિગેરે હોય છે.

દૈવી પ્રકૃતિવાળા માનવી સત્સંગને જીવનમાં ઈશ્વર પ્રાપ્તિનું સાધન માને છે. તેઓ હરહંમેશ સત્સંગ માટે ઉત્સુક હોય છે. સત્સંગી ન મળે તો તેઓને ક્યાંય ચેન પડતું નથી. તેઓએ સત્સંગને જીવન બનાવી દીધું હોય છે. ઈશ્વર કૃપાથી સત્સંગ તેઓની રગે-રગમાં વણાઈ ગયો હોય છે, આવા માનવી પોતાની જીવન નૈયા સત્સંગ દ્વારા પાર કરવા માટે ઉત્સુક હોવાની સાથોસાથ તેમની સાથે જોડાયેલા દરેક સત્સંગીને મદદરૂપ હોય છે. પોતાનામાં પ્રભુ વિશેનું જે જ્ઞાન છે તે પ્રેમપૂર્વક અન્યોને પીરસે છે અને તેમાં આનંદ મેળવે છે સાથો-સાથ દરેક સત્સંગી પાસેથી જ્ઞાન મેળવે છે. આમ, સત્ વસ્તુ, તત્ત્વ વસ્તુ અને અધ્યાત્મ વસ્તુનો ફેલાવો થાય છે. દરેક સત્સંગી આપસ-આપસમાં સત્સંગ કરી ભાવવિભોર બની જાય છે. આનાથી વિશેષ પ્રાપ્તિ શું હોઈ શકે !

હવે આપણે સત્સંગ વિશે સમજવા પ્રયત્ન કરીએ. સત્ વિશે ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ ગીતામાં કહે છે કે, સત્ એ ઈશ્વરનું નામ કે જેનો સત્ય ભાવમાં અને શ્રેષ્ઠ ભાવમાં પ્રયોગ થાય છે તથા ઉત્તમ કર્મમાં તેનો પ્રયોગ થાય છે, તથા યજ્ઞ, તપ અને દાનમાં જે સ્થિતિ છે તે પણ સત્ કહેવાય છે અને પરમાત્મા માટે કરેલું કાર્ય નિશ્ચયપૂર્વક સત્ એમ કહેવાય છે.

હવે સત્ વિશે સમજવા પછી આપણે તેનો સંગ કરવાનો છે. આ સતનો સંગ એ સત્સંગ છે. આમ સાચા અર્થમાં સત્સંગએ પરમકૃપાળુ પરમાત્માનો સંગ છે. ઉત્તમ કર્મનો સંગ છે તથા ઈશ્વરમય થઈ કરેલ કાર્યો જેવા કે, યજ્ઞ, તપ તથા દાનનો સંગ છે. સત્સંગનો સંગ કરી માનવીનો અંતરાત્મા નિર્મળ બને છે. તે અંદર-બહારથી શુદ્ધ થાય છે. તેનો અહંકાર મટે છે, આસક્તિ મટે છે તેમજ તે પરમકૃપાળુ પરમાત્મામાં સ્થિત થવા પ્રયત્નો કરે છે, જેમાં તે સફળ થાય છે. સાચા સત્સંગીના કાર્યો ઈશ્વર માટે અને ઈશ્વરને સમર્પિત હોય છે. તેઓ કોઈ પણ કાર્ય પૂર્ણ થાય કે ન થાય તો પણ સમભાવી હોય છે તથા કોઈ પણ કાર્યમાં ફળની અપેક્ષા રાખતા નથી, આજ સમત્વયોગ છે. જે સત્ય છે અને જેની સમીપે સત્સંગ પ્રાપ્ત થાય છે.

સત્સંગ જેને પ્રાપ્ત થાય છે એ માનવી ધન્ય છે. એનું જીવન ધન્ય છે. કારણ કે સત્સંગ દુર્લભ છે. સત્સંગ મેળવવા માટે પણ પ્રભુની કૃપા હોવી જરૂરી છે. દૈવી પ્રકૃતિવાળો માનવી ઈશ્વરની અનન્ય ભક્તિ દ્વારા પ્રયત્નો કરી પોતાને ઈશ્વરમય કરી સત્સંગ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

સાચા અર્થમાં સત્સંગી પુરૂષોનો સંગ મેળવવો એ ખૂબ જ મુશ્કેલ છે, દુર્લભ છે. પણ જેનામાં શ્રદ્ધા છે, ભક્તિ છે તથા નિર્મળ શુદ્ધ હૃદય છે. તેને સત્સંગીઓ મળી રહે છે. સત્સંગીઓ મળવાથી મેળવનારનું જીવન ધન્ય બને છે, ઈશ્વર પ્રાપ્તિનો રાહ કાપવો સરળ થઈ જાય છે. પુષ્ટિમાર્ગના શિક્ષાપત્રમાં પણ સત્સંગીનો મેળાપનું વિશેષ મહત્ત્વ સમજાવેલ છે.

સત્સંગ કોને મળે એ જોયા પછી આપણે માનવજીવન તથા સમાજજીવન પર સત્સંગની અસરો જોઈએ.

જેમ વોટર ફિલ્ટર પાણીને શુદ્ધ બનાવે તેમ સત્સંગ આપણા મનને નિર્મળ બનાવે છે. મનની આસક્તિ દુર કરવા માટે જરૂરી યોગ, ધ્યાન, ઈશ્વરનું સ્મરણ, અભ્યાસ, વૈરાગ્ય તથા જ્ઞાન વિગેરે ગુણો વ્યક્તિગત પ્રયત્નો તથા સત્સંગ દ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે. સત્સંગથી મનના વિકારો દુર થાય છે અને મન ઈશ્વરમાં એકચિત્ત રહે છે. સત્સંગથી માનવ-માનવ પ્રત્યે સદ્ભાવના વધે છે, પ્રેમ વધે છે, ભાઈચારો ફેલાય છે, શાંતિનું વાતાવરણ સ્થાપિત થાય છે, તથા સાચા અર્થમાં માનવી સુખ મેળવી શકે છે. જે માનવજીવન સુદૃઢ બનાવવાની સાથે-સાથે સ્વચ્છ સંસ્કારી સમાજનું નિર્માણ કરે છે. જે રાષ્ટ્રને મજબૂત બનાવે છે અને એટલા મટો જ સંત મહાત્માઓ, ધાર્મિક ઉપદેશકો તથા જેનું જીવન રાષ્ટ્રને સમર્પિત છે તેવા લોકો સદ્ભાવના સંમેલનો આયોજે છે. કથાઓનું આયોજન થાય છે યજ્ઞોનું આયોજન થાય છે તથા આપણે ત્યાં ધાર્મિક પ્રસંગો અધ્યાત્મની ભાવનાથી ઉજવાય છે. આ બધા સંમેલનો, પ્રસંગોમાં વિશાળ સંખ્યામાં સત્સંગી લોકો ભાગ લે છે અને શ્રદ્ધાપૂર્વક સત્સંગનો ફેલાવો કરે છે.

આવો આપણે દરેક નિશ્ચય કરીએ કે આપણા ધાર્મિક શાસ્ત્રોના માર્ગદર્શન મુજબ આપણે પણ ગુરૂજનો, વડીલો, માતા-પિતા તથા ઈશ્વર પ્રત્યે શ્રદ્ધાભક્તિ રાખવાના સત્ પ્રત્યે શ્રદ્ધા ભક્તિ રાખવાના આપણા પ્રયત્નોમાં નિષ્ઠાપૂર્વક અર્પિત રહીએ. આ નિશ્ચયાત્મક ભાવના જ સાચા અર્થમાં સત્સંગ અને પરમકૃપાળુ પરમાત્મા પરમેશ્વર શ્રી કૃષ્ણની સમીપે લાવશે.

ચીમનલાલ શાન્તીલાલ શાહ - અમદાવાદ

C/o. માય જી.ઈ.સી. વિબેલ્ટ એન્ડ હાર્ડવેર પ્રા લી., રાધેશ્યામ કોમ્પ્લેક્સ સામે, ગરેડીયા કુવા રોડ, રાજકોટ.

શ્રી ચીમનભાઈ શાહ (મો. ૯૩૨૮૦૦૬૨૨) - ચેરમેન - ગુજરાત, કમિટી મેમ્બર - વૈશ્વિક મોટ પરિવાર - મુંબઈ

પ્રચાર-પ્રસાર સેવા : અશ્વિનભાઈ પટેલ (મો. ૯૮૨૫૧ ૯૫૯૫૫) - ઉપપ્રમુખ - ઓલ ઈન્ડિયા મોટ વણિક સમાજ - મુંબઈ

મોટ વણિક શ્રી ચીમનલાલ શાન્તીલાલ શાહ - વટવાવાળા - અમદાવાદ દ્વારા ૨૫૧થી વધારે પરિવાજનોની શ્રીનાથજી, સાવરીયા શેઠ સાથે પાંચ દિવસની ૧૬મી નિ:શુલ્ક ધર્મયાત્રા સંપન્ન.

ધર્મયાત્રાના ૨૫ વર્ષ પૂર્ણ કરી, સિલ્વર જ્યુબિલીના ભાગ રૂપે ૧૦૮ યમુના મહારાણીજીની લોટીજીનું આયોજન શ્રીનાથજી ખાતે.

શાહ પરિવારના નિમંત્રણને સ્વીકારીને અમારી ધર્મયાત્રામાં લોકો જોડાયા એ જ મારો સ્વર્ગીય આનંદ.

રાજકોટના શ્રી મનસુખભાઈ પટેલ, શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલ, પટેલ પરિવારે શ્રી ચીમનભાઈ શાહ પરિવારના દરેક સભ્યનું સાલ ઓઢાડીને - સાફો પહેરાવીને ધર્મભાવનાનું આદર સત્કાર સાથે સન્માન કરેલ.

(૧) યમુના મહારાણીજીની ૧૦૮ લોટીજીનો ઉત્સવની ઉજવણી - જેની સંપૂર્ણ તૈયારી રાજકોટના યાત્રી પટેલ પરિવારે કરેલ.

(૨) શ્રી પિનાકીનભાઈ, શ્રી પરેશભાઈ, શ્રી નિલેષભાઈ કલ્યાણી સહિતના દિકરા - જમાઈ - વહુઓ સર્વેની ખડેપગે શ્રવણભાવ સાથેની સેવા.

(૩) નાથદ્વારા ખાતે શ્રીનાથજી, સાવરીયા શેઠ, શનિદેવ, કાકોલી, હલ્દીઘાટી, ઘસીયા, એકલિંગજી સહિત સાત તીર્થસ્થળોનો દર્શનનો લાભ.

(૪) ૧૯૯૯ માં ધર્મયાત્રાનો આરંભ કરેલ અને ૨૦૨૩ માં પચ્ચીસ વર્ષ પૂર્ણ કરી, ૨૦૨૪ માં ધર્મયાત્રાની સિલ્વર જ્યુબિલીની ઉજવણી.

(૫) ત્રણ મોટી ૫૬ સીટની બસ, ૨૧ ફોર-વ્હીલર અને સ્લીપર બસ દ્વારા ૨૫૧ થી વધારે યાત્રીઓનું નાથદ્વારામાં આગમન.

(૬) નાથદ્વારામાં પુરા ત્રણ દિવસનું રોકાણ. દરરોજ રાત્રે ધર્મસભા, ૧૦૮ લોટીનો ઉત્સવ અને ધાર્મિક ગીતો સાથે રાસની રમઝટ.

(૭) દરેક યાત્રીને કપલદીઠ એ.સી. રૂમ તથા વિલામાં જાજરમાન ઉતારો. જાનમાં આવ્યા હોય તેવી વી.આઈ.પી. સરભરા. દરેક રૂમમાં ડ્રાયફ્રુટમાં બાઉલ સાથે અલ્પાહારની છાબડી.

(૮) છેલ્લી ૧૬ યાત્રામાં શ્રીનાથજી, હરિદ્વાર, જગન્નાથપુરી, વ્રજ-મથુરાનો સમાવેશ.

તાજેતરમાં મે માસમાં અમદાવાદથી મોટી છપ્પન સીટની બસ-૨, વડોદરાથી મોટી બસ-૧, ૨૧ ફોર વ્હીલમાં રાજકોટના સ્લીપર બસ દ્વારા ૨૫૧ થી વધારે ધર્મપ્રેમી મોટ વણિક કુટુંબીજનો સાંજે નિવાસસ્થાને એકત્રિત કરી, સર્વેને જમાડી ને શ્રીનાથજી વાહન દ્વારા પ્રસ્થાન કરાવેલ. બીજા દિવસે શ્રીનાથજી ખાતે લેઉઆ પટેલ સમાજની આખી ૧૦૦ રૂમની એ.સી. હોટલ તથા ૪ બેડવાળા આઠ વિલામાં સર્વેને ઉતારા આપવામાં આવેલ. ત્યાં જ કિચનમાં અલ્પાહાર, જમણવાર વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવેલ. જેમાં રાજકોટના બહોળી સંખ્યામાં લોકો આ યાત્રામાં જોડાયેલ.

મોટ વણિક જ્ઞાતિને તથા અન્ય જગ્યાએ માતબર રકમનું દાન આપનાર મોટ વણિક શ્રી ચીમનભાઈ શાંતિભાઈ શાહ - અમદાવાદ - વટવાવાળા છેલ્લા ૬૦ વર્ષથી અમદાવાદમાં સેટ થયેલ છે. આર્થિક સ્થિતિમાં ઈશ્વરની પૂરી મહેરબાની છે. લોકોના આનંદમાં પોતાનો નિજાનંદ દર્શન કરતાં - એ એમનો સ્વભાવ છે.

સને ૧૯૯૯ માં પહેલા નાના પાચે ૩૦ કુટુંબીજનોને યાત્રામાં લઈ ગયેલ. દર એક-બે વર્ષે ધાર્મિક યાત્રાનું આયોજન કરે. ધીમે ધીમે આ ફલક વધતું ગયું અને હાલ ૨૫૧ થી વધુ યાત્રીઓને નિ:શુલ્ક ૧૬મી યાત્રા કરાવવાનો શ્રેય ઈશ્વરે તેમને આપ્યો. છેલ્લા પચીસ વર્ષમાં શ્રીનાથજી, હરિદ્વાર, જગન્નાથપુરી, મથુરામાં વ્રજ વગેરે સ્થળે સર્વે કુટુંબીજનોને સાથે લઈને યાત્રા કરેલ છે. દરેક જ્ઞાતિબંધુ એમની કૌટુંબિક વ્યાખ્યામાં આવી જાય. આ યાત્રામાં એમને અખુટ નિજાનંદ પ્રાપ્ત થાય છે. આજ ફેરની શ્રીનાથજી યાત્રામાં શ્રીનાથજી, સાવરીયા શેઠ, કાકોલી, શનિદેવ, હલ્દીઘાટી, ઘસીયા, એકલિંગજી સહિત ૭ તીર્થસ્થળોનો સર્વેને દર્શન કરાવેલ. દરરોજ રાત્રે જુદા જુદા પ્રોગ્રામનું આયોજન કરવામા આવતું હતું. ચીમનભાઈ કાયમ ગુપ્ત સેવામાં માને ને ફમફેરાથી દૂર રહે. રાજકોટવાળાનો બહુ આગ્રહ હતો એટલે આટલી માહિતી આપવાનું સ્વીકારેલ. રાજકોટના પટેલ પરિવાર એમના આ વિચારને આવકારે છે.

આ ધર્મયાત્રાની સિલ્વર જ્યુબિલી વર્ષ ઉજવણીના ભાગરૂપે ધાર્મિક ૧૦૮ યમુના મહારાણીની લોટી ઉત્સવનું આયોજન કરવામાં આવેલ. જેની સંપૂર્ણ તૈયારી રાજકોટવાળાએ કરેલ. શ્રીમતી ગીતાબેન અશ્વિનભાઈ પટેલએ મથુરાથી યમુના મહારાણીજીનું જલજી ભરાવી ને લોટીજી અત્રે રાજકોટ મંગાવેલ. ત્યારબાદ શ્રીમતી કોમલબેન મનીષભાઈ પટેલ દ્વારા તેને શણગારવામાં આવેલ અને દરેક બોક્સમાં વ્યવસ્થિત પેક કરેલ. જે રાજકોટથી લઈ ત્યાં શ્રીનાથજી સ્ટેજ માથે ૧૦૮ લોટીજી પધરાવીને લોટીજી ઉત્સવ ઉજવેલ. આ સમયે અમીઠાંટણા રૂપે વરસાદ આવી સર્વે વૈષ્ણવજનોને યમુનાપાન કરાવેલ. લોકો નાચી-કૂદી, રાસ રમઝટ બોલાવેલ. આ સમયે મથુરાના વિશ્રામ ઘાટ ઉપર હોય તેવું દ્રશ્ય દ્રશ્યમાન થતુ હતુ. ઉપસ્થિત લોકો આનંદવિભાર બની ગયેલ. શ્રી ચીમનભાઈ શાહ (મો. ૯૩૨૮૦૦૬૨૬૨) પરિવારે દરેક કુટુંબીજનોને એક લોટીજી પ્રસાદી સ્વરૂપે સર્વેને ભેટ આપેલ.

ઉપરોક્ત ધર્મયાત્રામાં જોડાયેલ રાજકોટના શ્રી મનસુખભાઈ પટેલ તથા શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલે શ્રી ચીમનભાઈ શાહને શાલ-સાફો પહેરાવીને તેમની ધર્મભાવનાનું આદર-સત્કાર સાથે સન્માન કરેલ તેમજ તેમના શ્રવણ જેવા સેવાભાવ ગુણ ધરાવતા તેમના શ્રવણપુત્ર શ્રી પિનાકીનભાઈ, શ્રી પરેશભાઈ, જમાઈ શ્રી નિલેશભાઈ કલ્યાણી, પુત્રવધૂ શ્રીમતી તૃપ્તીબેન, શ્રીમતી પુજાબેન, દિકરી જીજ્ઞાબેન, પૌત્ર હાર્દિક-પ્રેયા, હર્ષભાઈ, વિધી-જીમીલકુમારનું પટેલ પરિવાર શાલ ઓઢાડીને આદર સત્કાર સાથે ધર્મભાવનાનું સન્માન કર્યું.

શ્રી ચીમનભાઈ શાહને વૈશ્વિક મોટ પરિવાર મુંબઈના પ્રમુખશ્રી અરૂણકુમાર મુછાળાએ ઉપરોક્ત ધર્મયાત્રાને ખાસ શુભેચ્છા પાઠવેલ. શ્રી સૌરાષ્ટ્ર મોટ માંજલિયા વણીક સમાજ - અમદાવાદના કાર્યવાહક પ્રમુખશ્રી દિલીપભાઈ કલ્યાણી ઉપરોક્ત ધર્મયાત્રામાં જોડાય, તેમજ જસદણ જ્ઞાતિ અગ્રણી, જસદણ હવેલીના માનદ્ મંત્રીશ્રી ધર્મશભાઈ કલ્યાણીએ ધર્મયાત્રાને શુભેચ્છા પાઠવેલ. લોકોની ઉપસ્થિતિ, શુભેચ્છાથી પ્રસંગની ગરીમામાં વધારો થયેલ. ફોટોગ્રાફી સેવા શ્રી જિજ્ઞેશભાઈ મહેતા - અમદાવાદવાળાએ પૂરી પાડેલ. ઉપરોક્ત કાર્યને યશસ્વી બનાવવામાં શ્રી પિનાકીનભાઈ, શ્રી પરેશભાઈ શાહ, શ્રી નિલેશભાઈ કલ્યાણી, શ્રી હિતેશભાઈ શાહ, શ્રી રમેશભાઈ વી. શાહ, શ્રી વિપુલભાઈ એચ. શાહ, શ્રી હર્ષભાઈ શાહ, શ્રી હાર્દિકભાઈ શાહ, શ્રી જીમીલકુમાર પટેલે નોંધનીય સેવા આપી, ધર્મ લાભ ઉઠાવેલ. પ્રચાર-પ્રસાર સેવા ઉપપ્રમુખ ઓલ ઈન્ડીયા મોટ વણીક સમાજ - મુંબઈ - રાજકોટના શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલે આપેલ તેમ શ્રી મનસુખભાઈ પટેલ - અશ્વિનભાઈ પટેલ (૯૮૨૫૧૯૫૯૫૫) ની યાદીમાં જણાવાયું છે.

- ચીમનભાઈ એસ. શાહ વતી

(અશ્વિનભાઈ સી. પટેલ)

(પ્રમુખ - ભાડલા વૈષ્ણવ સમાજ - રાજકોટ)

૨૫૧ પરિવારજનોનથી વધારે શ્રીનાથજી સાવરિયા શેઠ સાથે ૫ દિવસની તા. ૯ થી ૧૩ મી મે - ૧૬મી નિ:શુલ્ક ધર્મયાત્રા.
૧૦૮ ચમુના મહારાણીજીની લોટીજીના ઉત્સવની તસ્વીર ઝલક.
રાજકોટના શ્રી મનસુખભાઈ પટેલ - શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલ તથા પટેલ પરિવારે શ્રી ચીમનભાઈ વટવાવાળાના દરેક ફેમીલી મેમ્બરને શાલ ઓટાડી - સાફો પહેરાવીને એમની ધર્મભાવનાનું આદર સત્કાર સાથે સન્માન.

૨૫૧ પરિવારજનોનથી વધારે શ્રીનાથજી સાવરિયા શેઠ સાથે ૫ દિવસની તા. ૯ થી ૧૩ મી મે - ૧૬મી નિ:શુલ્ક ધર્મયાત્રા.
 ૧૦૮ ચમુના મહારાણીજીની લોટીજીના ઉત્સવની તસ્વીર ઝલક.
 રાજકોટના શ્રી મનસુખભાઈ પટેલ - શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલ તથા પટેલ પરિવારે શ્રી ચીમનભાઈ વટવાવાળાના દરેક ફેમીલી મેમ્બરને શાલ ઓટાડી - સાફો પહેરાવીને એમની ધર્મભાવનાનું આદર સત્કાર સાથે સન્માન.

PARENTING અને GRAND PARENTING

આજનો મારો વિષય Parenting અને grand parenting વિશે છે અને આમાં હું ફક્ત મારાં વિચારો વ્યક્ત કરું છું.

Parentingની વાત કરતો આજકાલ આ વિષય બહુ જ ચર્ચામાં છે અને Social media પર પણ ખૂબ સાંભળવા મળે છે. જેમ કે parenting કેવી રીતે કરવું, બાળકને મારવું નહિ, લટવું નહિ, વગેરે વગેરે.... હવે જે દંપતિ નવા નવા માતા પિતા સતત એ વિચારોમાં હોય છે કે બાળક માટે શું કરવું, શું ન કરવું, ગુસ્સો કરવો કે ન કરવો. એના મન પર શું અસર કરશે. એમ દરેક બાબત વિચારી વિચારીને કરતાં હોય છે. એમનો ભાવાર્થ ફક્ત બાળકને શ્રેષ્ઠ બનાવવાનો હોય છે. અમુક સમયે બાળકને સારુ શીખવાડવામાં થોડી કડકાઈથી વર્તવું જરૂરી છે. આજકાલ એણે ટ્રેન્ડ પ્રમાણે બાળકને ન લટવાથી કે ન બોલવાથી બાળક જીદી બનતો જાય છે અને ગેરવર્તન કરે છે. મારું માનવું એવું છે કે જેમ બાળકમાં રોગ પ્રતિકારક શક્તિ હોય છે એમ બાળકનાં મન-પ્રતિકાર શક્તિ પણ હોય છે. એટલે એમનું મન મક્કમ કેમ કરવું એ વિચારવું જોઈએ. ભવિષ્યમાં એ વધારે કામ આવશે. બાળકને હમણાંથી કંઈ નહિ બોલીએ કે નહિ લટીએ તો ભવિષ્યમાં એને કંઈક નાની બાબત પર બોલે તો એનામાં સહન કરવાની તાકાત નહિ હોય. ઠોકર ખાશે તો ખબર પડશે. નાનપણમાં ખુબ લાડ લડાવવામાં આવે અથવા એને કંઈ ન બોલવામાં આવે તો આગળ જતાં એને જ નુકસાન થવાનું છે. કારણ કે એને સહન જ નથી થવાનું. એની ભૂલ હોય ત્યાં સ્વીકારીને એ ભુલ સુધારવા શીખવાડવું જોઈએ. કંઈક ખોટું કરે તો તરત એને Pointout કરવું જોઈએ.

ઘડતર એટલે શું ? જેમ ઘડો ટીપી ટીપીને ઘડીએ એટલે સરસ મજાનું કડક થઈ જાય એમ બાળકને પણ આપડે મજબૂત ઘડવો જોઈએ પછી એ માનસિક રીતે હોય કે શારીરિક બંને રીતે બાળક ઘડાવવું જોઈએ. હમણાં તો આધુનિક સાધનોને કારણે બાળકો બહાર જ રમવા જતાં નથી. સતત મોબાઈલ, ટીવી, લેપટોપમાં મગ્ન હોય છે. આના કારણે બાળકનો વિકાસ થવામાં અટકાવ થતો જોવા મળે છે. પરંતુ આજના જમાનામાં આ બધાં સાધનોને અટકાવી શકાય નહિ. પણ આ સાધનો સાથે ચાલીને બેલેન્સ કરીને સારી રીતે બાળકને ઘડાવવો. એ વિચારવા જેવું છે.

હવે વાત આવે છે grand parentingની grand parentsનો પણ આ બાબતમાં મહત્વનો રોલ છે. બાળકને ઉછેરવામાં એમની ભૂમિકા પણ ખૂબ જ મહત્વની છે. બાળક માટે દાદા-દાદી એ સૌથી પહેલો મિત્ર છે અને દાદા-દાદી માટે બાળક છેલ્લો મિત્ર છે. આ સંબંધ ખૂબ જ મીઠો છે. લાડ લડાવવામાં, જીદ પુરી કરવામાં, વાર્તા મારફતે સારી સારી વાતો સમજાવવામાં, ફરવા લઈ જવામાં, ધર્મ જ્ઞાન આપવામાં દાદા-દાદી ખુબ જ મોટી ભૂમિકા નિભાવે છે. આજના જમાનામાં માતા-પિતા બંને નોકરી કરતાં હોવાથી બાળક દાદા-દાદી સાથે વધારે સમય વિતાવે છે અને બધી રીતે એમને પ્રેમ આપે છે. કેમ ના આપે એ તો દૂધ પરની મલાઈ કહેવાય. ખરું ને ? પરંતુ જ્યારે દાદા-દાદી સાથે બાળક રહે છે ત્યારે લાડ લડાવવાના ચક્કરમાં ક્યારેક એ ભૂલી જતાં હોય છે કે કંઈક અતિ તો નથી થઈ રહ્યું. મારો કહેવાનો ભાવાર્થ એવો છે કે બાળકની ખોટી જીદ પુરી કરાવવી, ખોટાં લાડ લડાવવા, મોબાઈલ હાથમાં આપવો, ટીવી. જોવા દેવું વગેરે વગેરે... આ બધામાં જો કોઈ અતિશયોક્તિ થાય તો તે આગળ જતાં નુકસાન તો બાળકને જ થાય છે પરંતુ હવે કરવું શું ? એ મોટો પ્રશ્ન છે. કારણ કે આધુનિક જમાના પ્રમાણે પણ ચાલવું છે અને કોઈ નુકસાન પણ નથી થવા દેવું તો આપણે એ બધી વસ્તુ બેલેન્સ કરીને ચાલવું જોઈએ.

હવે કંઈ મોબાઈલ, ટીવી., વિડિયો ગેમ જેવા સાધનો કંઈ બંધ થવાના નથી આપડે એની સાથે જ ચાલવાનું છે તો જમાના સાથે જમાના પ્રમાણે વર્તવું જરૂરી બન્યું છે. પણ આમાં આપણે બાળકને ટેવ ન પડે અથવા તો એનાથી કંઈ નુકસાન ન થાય એ પ્રમાણે સમય નિશ્ચિત કરી પ્રમાણસર રાખીને બાળકને આગળ વધારી શકીએ છીએ. હવે વાત એ છે કે જ્યાં સંયુક્ત પરિવાર હોય ત્યાં ઘરનાં દરેક સભ્યોએ બાળક માટેના માતા-પિતાના રાખેલા નિયમોનો હંમેશા આદર અને સહમત થવું જોઈએ. નહિ કે એમ કરવું જોઈએ કે “કંઈ નહિ મમ્મી પપ્પા ના કહે છે તો હું આપીશ” જે આવું થશે તો તો બાળકના મગજમાં એમ થશે કે મમ્મી પપ્પા ના કહે છે અને દાદા-દાદી હા કહે છે એટલે બાળકને તો એના મનનું કરવા દઈએ એટલે ભલે એ ખોટું હોય તો પણ એને એ સારું અને સારું જ લાગશે એના કરતાં મારું માનવું એવું છે કે ઘરના દરેક સભ્યોનો એક મત થવો બહુ જ જરૂરી છે. જેમ કે મમ્મી એ કોઈ વસ્તુની ના પાડી તો બધાએ એનો સ્વીકાર કરી સહમત થવું જોઈએ. જો આવી રીતે ઘરના દરેક સભ્યોનો એક મત થાય અને જીદ-લાડ વચ્ચે ન લાવીને આપણે બાળકનું ઘડતર સારી રીતે ઘડી શકીએ છીએ. એને સમજાવીને કહેવું જોઈએ કે આ વસ્તુ એના માટે સારી છે, કે સારી નથી. એને સારાં વિચારો આપવાં જોઈએ.

ઘણી વાર ઘરનાં વડીલો એમ કહેતા પણ જોવા મળે છે કે “અમે તમને મોટા નથી કર્યા ? તમે પણ આવું જ કરતાં હતા. એમાં શું ?” પણ વડીલો ઘણીવાર એમના વખતની વર્ષો જૂની વાત ભૂલી જતાં હોય છે. એમના પર પણ ભૂતકાળમાં આવો પ્રસંગ આવ્યો જ હશે પણ એ માનવા તૈયાર જ નથી થતાં. પરંતુ વર્ષો પહેલા અને આ જમાનામાં ખૂબ જ ફરક છે. કેળવણીમાં બદલાતા સગવડોમાં, ટેકનોલોજી વગેરે..... ખૂબ જ બદલાઈ ગયું છે. હમણાંજ જનરેશનમાં. પરંતુ જો ઘરમાં રહેતા દરેક સભ્યો parents અને grandparents બધારમે મળીને એકમત થઈને બાળકને ઘડાવવા મદદ ખૂબ જ જરૂરી છે અને જીદ-પૂરી કરો પણ પ્રમાણસર. નહિ તો બાળકના મનમાં કોઈ વ્યક્તિ વિષે નકારાત્મક ભાવના ઉદ્ભવવાની શક્યતા રહે છે અને એ સારું કહેવાય નહિ. દરેક સિક્કાની હંમેશા બે બાજુ હોય છે. એટલે બાળકના પ્રકૃતિ પ્રમાણે તેને સમયસર લાડ પણ કરો, લટો પણ ખરાં, જીદ પણ કરો, એટલે તેને કોઈ ખોટી વસ્તુની લત લાગે નહિ. કોઈ ઊંઘા રસ્તે જાય નહિ. એ પ્રમાણે એને શીખવાડવું જોઈએ.

તમારાં બાળકને આ નીચેના વાક્યો જરૂરીથી સમજાવીને શીખવાડશો.

- ઈશ્વર પરની શ્રદ્ધા ક્યારેય હટાવીશ નહિ.
- પુરૂષાર્થ કરતો રહેજે.
- જરૂર પડે ત્યાં સ્પષ્ટ વક્તા થજે.
- પ્રકૃતિ ને પ્રેમ કરજે.
- માણસાઈ ભુલતો નહિ.
- બધાં ક્ષેત્રોમાં રૂચિ રાખજે.
- તારાં મનોબળ હંમેશા મક્કમ રાખજે.
- ક્યાંક હારી જાય તો નિરાશ ના થઈશ ફરીવાર પ્રયત્ન કરજે.
- હંમેશા કોઈ પણ કામ નિતિથી અને પ્રમાણિકપણે કરજે.
- વિચારો સારાં રાખજે.
- જ્યાં જરૂર પડે ત્યાં તારાં મત / વિચારો રાખવામાં અચકાઈશ નહિ.
- આસપાસના નાના-મોટાં બધા જ લોકોનો આદર રાખજે પછી ભલે એ નાની હસ્તી હોય કે મોટી.

(અનુસંધાન પાના નં. ૭ નું ચાલુ)

ચૌન શોષણ કોનાથી થયું છે એ મુદ્દો પણ બહુ મહત્વનો બની રહે છે. કોઈ વગદાર વ્યક્તિ, હોદ્દેદાર, સરકારી અધિકારી, નેતા, અભિનેતા. ટૂંકમાં કોઈ મોટું માથું સંકળાયેલું હોય તો મહિલા સામાન્ય રીતે મનમાં સમસમી ફરિયાદ કરવાનું માંડી વાળે છે. એમાં એક કારણ મહિલાની આર્થિક સ્થિતિ પણ હોઈ શકે.

ચૌન ઉત્પીડન એટલે શું? સ્ત્રીની ઈચ્છા વિરૂદ્ધ એને સ્પર્શ કરવો, અભદ્ર ભાષા વાપરવી, સેક્સની વાતો કરવી, અંગ-ઉપાંગ વિષે ટીકા કે પ્રશંસા કરવી, શારીરિક સંબંધની સીધી કે આડકતરી રીતે માંગણી કરવી, અસ્લીલ પુસ્તકો કે ફોટાઓ બતાવવા, મેસેજ, વ્હોટ્સઅપ વિડીઓ મોકલવા, જાણી જોઈને અસ્લીલ ગીતો, શેર-શાયરી કે જોક સંભળાવવા, મના કરવા છતાં ફોન કરવા, ઈશારા-ચેનચાળા કરવા અને આવી ઘણી-બધી બાબતોને ચૌન ઉત્પીડનમાં સાંકળી લેવામાં આવી છે.

સમાપન: ક્યારેય લાગે છે કે સ્ત્રી હોવું જ એક સજા છે.

રૂપાળી હોય તો શિકારી જાજ, કદરૂપી હોય તો ટીકાકાર જાજ,
ભણેલી હોય તો ઘમંડી લાગે, અભણ હોય તો ગામડીયણ કહેવાય.

મળતાવડી હોય તો અવેલેબલ લાગે, અતડી હોય તો અકડું લાગે.

ફેશનેબલ હોય તો નિર્લજ્જ લાગે, સીધી સાદી ગુજ્જુ લાગે.

સ્ત્રીઓને ગુણ કે અવગુણ પુરૂષોને બંને ડંખે છે.

કહીં ઔરત ન કહેલાયે કભી બદચલન.

યદી આદમી સુધાર લે અપની ચાલ-ચલન.

નારી તું નારાયણી

- શ્રીમતી રશ્મીબેન એમ. શાહ (અમદાવાદ) (મો.: ૯૮૨૫૭ ૯૩૪૭૬)

એક સમય એવો હતો કે નવલકથા, નવલીકા કે કાવ્ય રચનારા લેખકોનું નામ આપણા હોઠે રહેતું હતું. વાંચનનો શોખ અને મહિમા હતો પરંતુ ટી.વી., મોબાઇલ અને ઈન્ટરનેટને કારણે વાંચનની પ્રવૃત્તિ નહીંવત્ બની ગઈ છે પરંતુ આજે આપણે એક ઉર્જાવાન, ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રથમ હરોળના સર્જક કે જેઓએ નવલિકા, નવલકથા, લઘુનવલ, હાસ્યકથા, બાળસાહિત્ય, અનુવાદ અને કાવ્ય એવા સઘળા પ્રકારોમાં મૂલ્યવાન પ્રદાન કર્યું છે તેવા ગુજરાતી મહિલા ધીરુબહેન પટેલ વિષે જાણીએ.

ધીરુબહેન પટેલના જીવનમાં એક ડોકિયું કરીએ તો ધર્મજમાં ૨૯ મે, ૧૯૨૬માં એમનો જન્મ થયો હતો. તેમના માતા ગંગાબા એ સત્યાગ્રહ ચળવળમાં ભાગ લીધો હતો અને એક લેખિકા પણ હતા. પિતા ગુજરાતી અને અંગ્રેજી પત્રકારત્વ ક્ષેત્રે સક્રિય હતા.

માતા અને પિતાનો શબ્દ વારસો-લેખનવારસો ધીરુબહેનમાં આવ્યો હતો. ધીરુબહેને પોતાનું પ્રાથમિક શિક્ષણ પોદાર હાઈસ્કૂલ, શાંતાકુળ, ન મુંબઈ ખાતે લીધું હતું. ત્યાર બાદ ૧૯૪૫માં એલ્ફિન્સ્ટન કોલેજ, મુંબઈમાંથી અંગ્રેજી વિષય સાથે બી.એ. અને ૧૯૪૮માં એમ.એ.ની ડિગ્રી મેળવી હતી.

મુંબઈ ખાતે પ્રાધ્યાપક તરીકેની કારકિર્દી દરમિયાન મૂલ્યવાન અને પ્રાણવાન સાહિત્યનું સર્જન કર્યું. જેના કારણે મહિલા ગુજરાતી સર્જક તરીકે તેમનું નામ આદરપૂર્વક લેવામાં આવે છે.

ધીરુબહેન પટેલ જ્યારે ‘સુધા’ સામયિકમાં તંત્રી હતા. ત્યારે વિવિધ વિષયોનું સૂચન કરી મહિલાઓને લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરતા હતા. તેમણે વિવિધ મેગેઝીનો અને પ્રવૃત્તિઓ શરૂ કરી. એમનો હેતુ જ એ હતો કે સ્ત્રીઓ લખતી થાય.

ધીરુબહેનનું સાહિત્ય વિપુલ અને વૈવિધ્યસભર છે. બાળસાહિત્ય ક્ષેત્રે પણ તેઓનું નોંધપાત્ર યોગદાન છે. ‘અંડેરી ગંડેરી ટીપરી ટેન’ (૧૯૬૬) અને ‘સૂતરફેણી’ તેમના ભજવાયેલા નાટકો છે. ‘મમ્મી તું આવી કેવી ?’ લખોટીનો મહેલ’, ‘છબીલના છબરડા’ જેવા અનેક બાળનાટકો એમની પાસેથી મળ્યા છે. નવલકથાઓ, લઘુનવલ – ‘વાંસનો અંકુર’ ‘આંગતુક’, ‘આંધળી ગલી’ વિ. તેમજ હાસ્યકથાઓ કાવ્યસંગ્રહ, અનુવાદ – અનેક વિષયો પર તેમની કલમ દ્વારા સર્જન થયું છે.

ધીરુબહેન પટેલની વાર્તા પરથી ફિલ્મસર્જક કેતન મહેતા એ ‘ભવની ભવાઈ’ ફિલ્મ બનાવેલી. જે ફિલ્મને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે સરાહના મળી હતી. પરંતુ કેતન મહેતા એ તેમની સાથે વિશ્વાસઘાત કર્યો હતો. ‘ભવની ભવાઈ’ પુસ્તકમાં ક્યાંય ધીરુબહેન પટેલનું નામ ન હતું. ફિલ્મ : કેતન મહેતા અને સ્ક્રિપ્ટનું પુનઃનિર્માણ અને અનુવાદ – શંપા બેનરજી.

આમ કેતન મહેતાએ એક લેખકના હકની અવગણના કરી, તેમજ કોપીરાઈટ અને રોયલ્ટી પણ આપી ન હતી. ધીરુબહેન પટેલને ‘ભવની ભવાઈ’ માટે લડત કરવી પડી હતી. કારણ કે આ એક લેખકના હક્ક માટેની સૈદ્ધાંતિક લડત હતી.

ગુજરાતી સાહિત્યમાં મહિલાઓના સ્થાન અંગે તેમણે જણાવ્યું હતું કે, “ભૂલી જાવ કે તમે સ્ત્રી છો; માત્ર તમારા હોદ્દાને ધ્યાનમાં રાખો. વાતે વાતે મહિલાપણું આગળ ધરવાનું છોડી દો.

બી.બી.સી.એ ૨૦૧૯માં તેમની મુલાકાત કરી હતી.

ધીરુબહેને પોતાના વાંચનના શોખ અંગે વાત કરતા કહ્યું હતું કે “મને બાળપણથી જ વાંચવું ગમતું. શાળાએથી આવ્યા બાદ કોઈ પણ ચોપડી લઈને હું ઝાડ પર ચડી જતી. છેક અંધારુ થાય ત્યારે નીચે ઉતરતી.”

ધીરુબહેનને નાનપણથી જ સંપૂર્ણ વ્યક્તિગત સ્વાતંત્ર્યનો માહોલ મળ્યો હતો. તેના બે ઉદાહરણ આપતા એમણે કહ્યું હતું કે નાની ઉંમરે મારા બા જ્યારે મને કાન વિંધાવા લઈ ગયા ત્યારે મારા બાપુએ ના પાડેલી. તેમણે કહેલું કે હજુ જેને કાંઈ ખબર જ નથી એના કાન વિંધનારા આપણે કોણ ? એ મોટી થશે અને એને ઈચ્છા થશે તો હું એના કાન વિંધાવી આપીશ.

બીજું ઉદાહરણ આપતા ધીરુબહેને જણાવ્યું હતું કે મેં નાની ઉંમરથી લગ્ન નહીં કરવાનો નિર્ણય લઈ લીધો હતો. તેમણે બાકીની છોકરીઓ સાથે શોખથી ‘ગૌરીવ્રત’ શરૂ કરેલા. પરંતુ જ્યારે એમને કોઈએ કહ્યું કે સારો વર મેળવવા માટેનું વ્રત છે. ત્યારે તેમણે તરત જ ઉપવાસ તોડી નાંખ્યો હતો.

એક તરફ જ્યારે ગુજરાતી બાળસાહિત્યકારો બાળકોને સાહિત્ય વાંચવામાં રસ નથી તેવી ફરિયાદ કરે છે ત્યારે ધીરુબહેનના દરેક બાળનાટકો અને વાર્તાઓ લોકપ્રિય બન્યા હતા.

તેમણે કહ્યું હતું કે, આજે બાળકોના પુસ્તકોમાં ઓરીજીનાલીટી ઓછી છે. ઉપદેશ આપશો તો એમને નહીં ગમે.

સમાજ જેવો હશે, લેખકો પણ એવા જ થશે. આજે વાતાવરણ દુષિત થયું છે અને લેખકોને ભાષા કરતાં પ્રસિદ્ધિમાં વધુ રસ છે.

ગુજરાતમાં બાળકોને અંગ્રેજી માધ્યમમાં ભણાવવાની વધી રહેલી માંગ અંગે વાત કરતા ધીરુબહેને જણાવ્યું હતું કે, બાળક પાસેથી માતૃભાષા છીનવી લેવી તે તેમની આઝાદી છીનવી લેવા બરાબર છે. બાળક જો શરૂઆતના પાંચ વર્ષ માતૃભાષામાં ભણશે તો બીજી ભાષાઓ પણ ઝડપથી શીખી શકશે.

વાંચનની ઘટ્ટી રહેલી પ્રવૃત્તિઓ અંગે તેમણે કહ્યું હતું, આજે વાંચન ઘટ્ટી ગયું છે. યુવાનોના કાન શુદ્ધ ભાષા સાંભળવા માટે ટેવાયેલા નથી. એટલે લખાણમાં થોડી કૃત્રિમતા વર્તાય છે. તે સમસ્યાના ઉકેલમાં માત્ર બાળકો પર જ નહીં, પરિવારો પર પણ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે.

ધીરુબહેનના કવિતા સંગ્રહ ‘કિચન પોએટ્રી’નો જર્મન અને મરાઠી ભાષામાં અનુવાદ થયો છે.

મુંબઈથી અમદાવાદ આવ્યા બાદ ધીરુબહેન નિયમિત રીતે બપોરે ૩:૩૦ વાગે ‘વિશ્વકોશ’ પહોંચી જતા. ૪૦ વર્ષથી ઉપરના બહેનો માટે તેમણે ‘વિશ્વા’ નામની સંસ્થા શરૂ કરી હતી.

તે હંમેશા વિચારતા કે ૪૦ વર્ષની વય પછી બહેનોના જીવનમાં એક ખાલીપો ભરાઈ જાય છે. સામાજિક જવાબદારીમાંથી નવરી પડે છે. તેના પરિણામે નાની-નાની વાતોમાં અકળાઈ જાય છે. એવા સમયે એની પાસે કશુંક કરવા માટે કોઈ પ્લેટફોર્મ હોવું જોઈએ. તેથી ‘વિશ્વા’ મહિનામાં બે વખત વિવિધ પ્રવૃત્તિ અને કાર્યક્રમનું આયોજન કરે છે. મુંબઈમાં આ માટે તેમણે ‘લેખીની’ સંસ્થા સ્થાપી.

અમદાવાદમાં વિશ્વકોષમાં ‘વિશ્વા’ સંસ્થાની સાથે સાથે માત્ર સ્ત્રીસર્જકો જ હોય એવા એક અનોખા સામયિક ‘વિશ્વા’ પ્રગટ કરવાની શરૂઆત કરી દીધી. એક ઉત્તમ સામયિક બને તેવી તેમની ઝંખના હતી. એમનું સપનું પૂરું થાય એ પહેલા તેમણે આ દુનિયામાંથી વિદાય લઈ લીધી. પરંતુ આ કાર્યની જવાબદારી યોગ્ય વ્યક્તિને સોંપતા ગયા હતા. ધીરુબહેનની સ્થૂળ વિદાય પછી તેમના ૯૭માં જન્મદિન ૨૯/૫/૨૦૨૩ના રોજ ‘વિશ્વા મેગેઝીન’નું વિમોચન કરવામાં આવેલ.

તેમને મળેલા સન્માન :-

વર્ષ ૧૯૮૦માં રણજીતરામ સુવર્ણચંદ્રક

વર્ષ ૧૯૮૧માં કે. એમ. મુન્શી સુવર્ણચંદ્રક,

વર્ષ ૧૯૯૬માં નંદશંકર સુવર્ણચંદ્રક અને દર્શક પુરસ્કાર નવલકથા આગંતુક માટે ૨૦૦૧માં સાહિત્ય અકાદમીનો ગુજરાતી ભાષા માટે તો પુરસ્કાર.

વર્ષ ૨૦૦૨માં સાહિત્ય ગૌરવ પુરસ્કાર,

આવા અનેક પુરસ્કાર તેમને મળેલ.

આવા એક પ્રતિભાવંત ગુજરાતી નારી, લેખિકા અને સમાજસુધારક શ્રી ધીરુબહેન પટેલ ૧૦ માર્ચ, ૨૦૨૩ના રોજ ૯૭ વર્ષની વયે આપણી વચ્ચેથી સ્થૂળ દેહથી વિદાય લીધી પરંતુ તેમની કલમથી લખાયેલ સાહિત્ય દ્વારા હંમેશા આપણી સાથે રહેશે.

“જીવનમાં મજા કરવાની ઉંમર કઈ ?????”

- શ્રીમતી સુષ્માબેન અનીલભાઈ રાહોડ (વડોદરા)

હા, ભાઈ હાં.... મજા કરો, સમય તમારો છે. તમે હમણાં આનંદ નહીં માણો તો પછી સમય જતો રહેશે. આજે તો નાના ને જલદી મોટા થવું છે. તો મોટાને પાછા નાના થવું છે... કોઈને ક્યાંય સંતોષ નથી. જીવનમાં પોતે જ્યાં છે ત્યાં કોઈને મજા નથી આવતી, બધાને લાગે છે કે મારા કરતાં વધારે આનંદ તો બીજા લોકો માણે છે....

આ થોડાં મોડા જન્મ્યા હોત તો સારૂ હતું !!!!! આ જોને બધા નાના કેવા અવનવા કપડા-ડ્રેસીસ પહેરે છે. અલગ-અલગ હોટેલ-રેસ્ટોરન્ટમાં ખાણી-પીણી કરે કે પછી નાની-મોટી ટ્રીપો કરે..... જીવન કેટલું મજાથી જીવે છે. આપણે તો બધું જ ગયું, હવે કંઈક આવું કરશું તો ચાર લોકો બોલશે, “હવે શું આને આ ઉંમરે અભરખા બાકી રહ્યાં’તા ? જે ઉંમરે જે શોભતું હોય એ કરજો મારા ભાઈ..... ઉંમર-ઉંમરનું કામ કરે છે - જે શોખ જે ઉંમરે થતાં હોય ત્યારે જ કરાય.... આપણાં જમાનામાં જે-તે સમયે આજના જેવું નહોતું તો આપણાં નસીબ, પણ હવે આ બધું યંગસ્ટર જેવું ના સારૂ લાગે, હવે આવતા ભવમાં...

હેડીંગ વાંચીને થાય છે ને કે આ તે કાંઈ પ્રશ્ન છે ? જે-તે ઉંમરે જે યોગ્ય હોય એ રીતે જીવવું - આનંદ લેવો તે જ ઉંમરે મજા કરવાની... ના ના આવું વિચારવું તે જ આપણી ભૂલ છે. ઉંમર ને પૂછીને નહીં પણ તમારા મનને પૂછીને જીવવું તે જ ઉંમર મજા કરવાની છે....

મજા કરવાની... આનંદ માણવાની કોઈ ઉંમર નથી... તમે કોઈ પણ ઉંમરે કોઈ પણ સમયે કે કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં મજા લઈ શકો છો.

એક સાડીના શો-રૂમમાં સાંભળેલા સંવાદો... “અરે જો તો બેટા આ કલર કેટલો સરસ છે !! આ સાડી પહેરાતાં તો જોરદાર લાગે... !! “મમ્મી તમને ગમી ? તો એ તમારા માટે કઢાવીએ... ” મને તો બહુ જ ગમી પણ બેટા હું આ કલર નહીં પહેરું, મારા માટે નથી લેવી...”

... “અરે મમ્મી તમને આટલી ગમે છે તો કેમ ના કહો છો, ખરેખર ખૂબ જ સુંદર કલર-ડિઝાઇન છે.... આની પ્રિન્ટ તો જુઓ, કેટલી ટ્રેડીશનલ છે...”

“તમે એની કિંમત સામે ના જુઓ... ચાલો આ સાડી તમારા માટે પેક કરાવીએ...” ના... ના... ના ... જો બેટા સાંભળ, સમજ, સાડી ખરેખર સરસ છે પણ હવે આ ઉંમરે મને ના શોભે... તું મારા ઘરમાં વહુ બની ને આવશે, કાલ સવારે બીજી વહુ પણ આવશે... પછી હવે આવું બધું હું પહેરું એ સારૂ ના લાગે... મારી ઉંમરનું પણ મારે વિચારવાનું ને ! હવે ઉંમર તો વધવાની - અને વધતી ઉંમરે આવું - બધું અમને સારૂ ના લાગે... ઉંમરની સાથે જીવનમાં ચેઈન્જ લાવવા પડે, બાકી પછી લોકો કહેશે કે...” આ તો ઘરડી ઘોડીને લાલ લગામ....”

આવા સંવાદો વચ્ચે ખૂશીની વાત એ છે કે વહુએ તો મમ્મીને માટે એ સાડી લઈ જ લીધી...

મારી વાંચક બહેનો શું તમે ઉપરના વિચારો સાથે સહમત છો ? જો તમારી હાં હોય તો લાગે છે કે જીવન જીવવાનો કોઈ મતલબ જ નથી. મનને ગમતું ના કરી શકીએ કે પછી મન મારીને જીવવાનો શું અર્થ ? જીવનમાં ઉંમરના કોઈ પણ પડાવે જે મનને ગમે જે ઈચ્છા થાય તે તે કરવાનું, તેનું નામ જ જીવન જીવવાની મજા. આપણી તો ઉંમર જતી રહી, આપણે આવું ના જીવ્યા તે અફસોસ જ ના રહેવો જોઈએ. જે-તે સમયે આપણે મોટા થવાના જ... તો શું પહેલા જે નહોતું કર્યું... નહોતું મળ્યું એ હવે નથી કરવાનું ? સમય-સંજોગો કે આર્થિક-સામાજિક પરિસ્થિતિને કારણે - જવાબદારીને કારણે જ્યારે આપણે નાના હતા ત્યારે આનંદ નહોતા કરી શક્યા... તો હવે એ બધા માટે અનુકૂળતા છે તો હવે કરીએ... હવે નવું-નવું બહાર ખાઈએ-પીએ, ફરીએ... જે ગમે એ પહેરીએ, બીજાનું ના વિચારો. તમને ગમે છે ?... તમારા પરિવારને ગમે છે ?... બસ બહુ થયું... જીવી લો આનંદીત જીવન... માણી લો જીવનની મજા... જીવનની મજા માણવાની કોઈ ઉંમર નથી.

તમે વિચારો છો... “મને લાગે ઉપર ઉભા - ઉભા પાણીપુરી ખાતા કોઈ જોશે તો એ મારા માટે શું વિચારશે ? “સીનીયર સીટીઝન થઈ ગયા પણ આ લારીના ચટાકાના ગયા...” અરે મારાભાઈ શું સીનીયર સીટીઝનને મન નથી થતું ?

તમે બધા સરખે-સરખા છો તો બહાર જાઈ આવો... મારું શું કામ છે ! તમને ખોટું ડીસ્ટર્બ થશે...” અરે ભાઈ તમારે પણ જવાય... તમારાથી નાના ને પણ ફેન્ડ્ઝ બનાવી ધો... તમારા છોકરાઓના સર્કલમાં પણ સાથે ફરવા જાવ... (ખાનગી વાત... એ સર્કલમાં ખોટી-સાચી સલાહ ન આપતા... પણ તેના જેવા બનીને તેની સાથે ફરજો... ગેમ રમજો... તમને ફાવે તેટલું ખાજો-પીજો તમને બહુ આનંદ આવશે.

...“હું થોડી શ્યામ છું તો આ મને નહીં સારૂ લાગે... કે પછી હું થોડી જાડી છું તો આ ડ્રેસ મને નહીં સારો લાગે... હું પાતળી છું એટલે મારાથી આવો ડ્રેસ ના પહેરાય... હું થોડી નાની હતી ત્યારે આ બધી ફેશન નીકળી હોત તો ! ઉંચું બધું પહેરવી... ફરી ફરીને એ જ વિચારો છો કે હવે આ બધું ના કરાય... જીવન જીવવાનો ૫૦% આનંદ તો આ વિચારો જ લઈ જાય છે...”

અરે મારી બેન તમે જેવા છો તેવા જ રહેવાના... તમે દિવસે-દિવસે મોટા જ થવાના... જાડા હશે તો કાંઈ રાતોરાત પાતળા નથી થવાના કે પછી તમારો સ્કીન કલર બદલાવવાનો નથી... પણ જે છે એને સજાવો, માણો... તમારા જીવનમાં એવરી વીકએન્ડ ફરવા નહોતા જતા... હવે જજો... જીવન જીવવાની કોઈ ઉંમર નથી... ક્યાંયે કોઈ વયમર્યાદા નથી - હા એક વાત નક્કી રાખો કે તમે જે ગ્રુપમાં જોડાવ એના જેટલા મનથી થઈ જાવ... તો તમને બહુ મજા આવશે... બાળકો સાથે બાળક થયા કે પછી ચંગરસ્ટર સાથે એના જેવા કે તમારાથી મોટી ઉંમરના ગ્રુપમાં એના જેવા થઈ દરેક પ્રસંગ પરિસ્થિતિનો આનંદ માણો...

...એક જગ્યાએ લગ્નના ગરબા / સંગીત સંધ્યાનો પ્રોગ્રામ હતો. કાર્ડમાં ખાસ લખ્યું હતું, અને આમંત્રણ આપતા પણ કરેલું કે ગરબા ડ્રેસ પહેરીને આવજો... આપણને પણ ચણીયાચોળી પહેરવા બહુ ગમે છે, શોખ પણ બહુ છે. આપણી પાસે વોર્ડરોલમાં સુંદર ચણીયાચોળી પણ પડ્યા છે - પણ તેમ છતાં આપણે પહેરીને નથી જવા... શું કામ ? વિચારો ????...

અરે ઘણી વખત તો એવું બને કે આપણા ઘરવાળા (હસબન્ડ) પણ આપણને કહે... “ચાલ આપણે બન્નેએ ગરબા ડ્રેસ પહેરવાનો છે... જવાબ.” અરે શું તમેય તે ! એ તો કહે... આ ઉંમરે કાંઈ આપણને સારૂ લાગતું હશે !!!” આપણે થોડા નાના હોય તો ઠીક છે, હવે તો આ પગ પણ ઓછા ચાલે છે, તો પછી ગરબામાં ક્યાં ચણીયાચોળી કે કુર્તા-પાયજામાં પહેરવાના ?

અરે મારી બેન તમે જેવા છો તેવા જ રહેવાના. તમને જે ગમે છે તે પહેરી લો... ગમે તે પહેરો-ઓઢો અને ભાવે તે ખાઓ-પીઓ. જો તમારા પગ ના ચાલે તો ગરબામાં બે-ત્રણ ચક્કર મારો - અરે ગરબામાં ખાલી ખુરશી ઉપર બેસો. પણ ચણીયાચોળી પહેરવાનો શોખ છે તો પહેરી લો... મનગમતું કરવાનો મોકો મળે ત્યારે ઉંમરનો વિચાર કરીને મન ને મારો નહી, જીવનમાં લાઈવ રહો. જીવનનું એક ખાસ સીક્રેટ છે કે ઉંમર ભલે વધે પણ મન તો હંમેશા નાનું જ રહેવા માંગતું હોય છે... તમે તમારી ઉંમરને વધતી નહીં અટકાવી શકો. પણ મનને મોટું થતાં ચોક્કસ અટકાવી શકશો... મનને હંમેશા યુવાન રાખો... તમને અને મને સારી રીતે ખબર છે કે યુવાન-તંદુરસ્ત લોકો સૌને ગમે છે. તો આપણે આપણા મનને યુવાન-તંદુરસ્ત કેમ ના રાખીએ...

આવા મન સાથે જીવન જીવવાની મજા કોઈ પણ ઉંમરે માણી શકાય છે.

જિંદગી

હરતી ફરતી ઈ જિંદગી અચાનક થંભી ગઈ,
મોજ મસ્તી કરતી ઈ તો ખાટલે પડી ગઈ.
જેતજેતામાં શરીરની કોમળતા ઉતરી ગઈ,
આંખોની નીચે મોટા સપનાની મસ વળી ગઈ.
શરીરની સાથે સુંદરતા વિખરાતી ગઈ,
જાણે સવાર અંધારાની આડમાં વિસરાતી ગઈ.
શું કરું હું? આ જિંદગી તો રૂંધાતી ગઈ,
મિત્રતાની વચ્ચે મૂંઝાતી ગઈ.
આશા અને આકાંક્ષા વચ્ચે એકલતા જામતી ગઈ,
વળી નવી સવારની સાથે આશા જાગતી ગઈ,
અચાનક ખાટલે ઈ બેઠી થઈ,
થશે સારું કહીને ઈ તો ચાલતી થઈ.
આળસ મરડીને ઈ ઉભી થઈ,
થંભી ગયેલી જિંદગી ફરી ચાલતી થઈ.

ઘડપણના લાક્ષણિક ?

- જયશ્રીબેન ઠાર (પૂના)

વહુએ વગાવ્યા મોટા ખોરડા રે લોલ...

અનાદિકાળથી આપણા ભારતમાં કે આપણા સમાજમાં વહુ (પુત્રવધુ) માટે એક ખાસ પ્રકારનું ચિત્ર અથવા કૃતિ આપણા સર્વના મનમાં બનાવી દેવામાં આવે છે. જેને આપણે માનસિક ચિત્ર કહી શકીએ. વહુ શબ્દ સાંભળતા જ આપણી આંખ સમક્ષ એક ખાસ આકૃતિ તૈયાર થવા લાગે છે. મનમાં એના વિષે સદિયોથી રૂઠ થયેલા વિચારો ગુંથાવા લાગે છે. તમે એ વહુ નામની વ્યક્તિને મળ્યાં પણ નથી, અરે એને હજી જોઈ પણ ન હોય પણ તેની આછી તસ્વીર તમારા માનસપટ ઉપર જરૂરથી ઊભી થવા લાગે છે.

પેટીઓથી પણ મારી મમ્મીનાં જનરેશનની વાત કરું તો વહુ ઉપર બહુ જ બંધન રાખવામાં આવતા. વહુ એટલે તેને માત્ર ઘરનાં કામ કરવાનાં અને ઘરનાં વડીલો જે રીતે કહે એ રીતે રહેવાનું. ટૂંકમાં કહું તો વહુએ માત્ર ગુલાબ બનીને રહેવાનું. એની ઈચ્છા-મહેચ્છા કે ગમા-અણગમાનું કોઈ મહત્ત્વ જ ન હતું. ભૂલેચૂકે જો કોઈ બહારની વ્યક્તિ સાથે વાર્તાલાપ કરે તો વહુને શંકાની નજરે જોવામાં આવતી. પિયરીયાવાળા ઘરે આવે તો પણ તેમની સાથે પણ ઘરનાં બધા વડીલો વાત કરી લે ત્યારબાદ વહુ ને પોતાના પિયરીયા સાથે વાત કરવાનો વારો આવતો. જો કે પિયરીયાવાળા આવતા જ બહુ જ ઓછા અને વહુને પણ ઓછું જવા મળતું. ત્યારે તાર-ટપાલનો જમાનાં હતાં. તે પણ બહુ જ ઓછા પ્રમાણમાં થતા. આથી પિયરીયાની ખબર - અંતરના સમાચાર ઘરના વડીલો આપે તે જ મળતા. આજ કારણે ત્યારે આવી એક કહેવત હતી.

“પિયરીયા ના ગામનું કુતરુ પણ વહાલું લાગે”

આ બધી કહેવતો એમને એમ નથી પડતી. કહેવત એ તે સમયનાં સમાજનું પ્રતિબિંબ હોય છે.

આપણા લોક-ગીત, કહેવતો, ગરબાઓ હમેશા તે સમયનાં સમાજનાં રીત-રિવાજ-પ્રથાને દર્શાવતા હોય છે. આપણો જુનો ગરબો...

(૧) ‘દાદા દિકરી, વાગણમાં નાદેજો રે સઈ...’

(૨) સોનલ વાટકડી રે અમલ ઘોળીયા રે લોલ...

આ લોકગીતની પાછળનું કારણ જાણશો તો એ સમયની વહુની પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આવશે.

પરિવર્તન એ સંસારનો અતૂટ નિયમ છે. તે રીતે સમય, સમાજ અને વાસ્તવિકતા બદલાય છે. તે સત્યતાનો સ્વીકાર કરતા વચલા સમયગાળાની વહુઓને માન-સન્માન અને આદર મળવા લાગ્યાં. વહુ ને ગૃહલક્ષ્મીનું સ્થાન પ્રાપ્ત થવા લાગ્યું. વહુ પણ ઘર અને ઘરની વ્યક્તિઓને પોતાના માનીને પૂર્ણ જવાબદારીઓ અને વ્યવહારને પોતાની કુશળતાથી, પ્રેમથી અને આનંદથી નીભાવતી પોતાનો સંસાર અને ઘરની શોભાને વધારતી હોય છે. ધીરે ધીરે વહુ જ ઘરની ‘મેન’ વ્યક્તિ બની જાય છે. તેથી જ તે કુળવધુ, પુત્રવધુ અને ગૃહવધુ કહેવાય છે.

આથી જ સમયગાળો જતાં વહુ જ સાસુ-સસરાની દિકરી બની જાય છે. આપણે આપણી દિકરીને તો પરણાવીને બીજાના ઘરની ગૃહલક્ષ્મી બનાવી દઈએ છીએ. તેથી તેને તેનો સંસાર હોય છે. તે આપણા માટે મહેમાન બની જાય છે. વહુ એ પણ બીજાની દિકરી હોય જ છે ને ! આજ દિકરીઓ પોતાના સાસુ-સસરાના ઘડપણનો સહારો હોય છે.

તેનો પ્રત્યક્ષ દાખલો મેં હાલ અનુભવ્યો.

હું મારી બહેનની વહુ સાથે પેરેન્ટ્સ મિટિંગ હોવાથી સ્કૂલમાં ગઈ હતી. મિટિંગ બાદ તેની ફ્રેન્ડ્સ સાથે સ્કૂલ ગ્રાઉન્ડમાં ગપ્પા મારતા ધીમે ધીમે ચાલતા હતાં.

ત્યાં સેવિકા જલદીમાં હોય એ રીતે ચાલતી ચાલતી કહેવા લાગી હું તમો સર્વને રેસ્ટોરન્ટમાં મળું છું. તમો સર્વ ત્યાં પહોંચો. અમો એ આજ જમવાનું પરખાઈ રાખ્યું હતું. બધા તેને પૂછવા લાગ્યાં કે તું ક્યાં જાય છે !

સેવિકા :- અરે, મારી સાસુની તબીયત આજે નરમ છે. આથી તેમને જમાડીને આવું છું.

સેવિકાની સાસુ પોતાની જાતે બધું જ કરી લે છે. સેવિકાને પણ કામમાં સારો સાથ આપે છે. બન્ને વચ્ચે સારો પ્રેમ અને સુમેળ છે. તેથી જ સેવિકાને તેની સાસુનું બહુ જ છે. તેની દીકરીની જેમ સેવા કરે છે.

ખરું પૂછો તો આ સંબંધ જોઈને અમો સર્વ ખુશ હતા. વાહ, સાસુ વહુ વચ્ચે મા-દિકરીનો સંબંધ ! જો કે અમારે સર્વને પણ સારા સંબંધો જ છે.

આવા પ્રેમભર્યા સંબંધો વિષે વાંચીએ, સાંભળીએ ત્યારે આપણે પણ મનમાં ખુશી અનુભવીએ છીએ. ખરું ! ખરું કહું તો વહુ જ

સાચી દિકરી કહેવાય જે આપણા ઘડપણની સાથીદાર છે. સાથીદાર એ અર્થમાં કે તે આપણી દિનચર્યા વિષે બધું જ જાણતી હોય છે. આપણા ગમા-અણગમા ખાવા-પીવાનું, પહેરવાનું-ઓઢવાનું વગેરે. ત્યાં સુધી કે કઈ પરિસ્થિતિમાં આપણે કેવું વર્તન કરીશું તે પણ બરાબર જાણતી હોય છે. એટલે જ ઘણીવાર આપણે વહુ પાસેથી સાંભળતા હોઈએ છીએ કે આજે મમ્મીનો મૂડ નથી, અથવા મમ્મીનાં મનમાં કંઈ બીજું ચાલે છે.

સાસુ-સસરા બીમાર પડે ત્યારે હવાથી માંડીને પરેજી સુધીની બધી જ કાળજી વહુ લેતી હોય છે ઈવન કર્યા ડો. તેને માફક આવશે અથવા ક્યા ડો. ઉપર તેમને વિશ્વાસ છે. તે બધી જ બારીકાઈથી તે વાકેફ હોય છે. ઘણીવાર એવું પણ જોવા મળતું હોય છે, કે સાસુ-સસરા પણ તેમની વહુને જ મોકળા મને અને ખુલ્લા દિલથી વાત કરતા હોય છે. પોતાના સગા દિકરા દિકરી સાથે પણ એટલા સાનુકૂળ નથી હોતા. તેમને પૂરો વિશ્વાસ હોય છે કે તેની વહુ તેમને બરાબર સમજે છે. આવી વહુની હાજરી તેમના જીવનની શાંતિ અને આનંદ હોય છે. એનું કારણ એ પણ છે કે,

ઉંમર પ્રમાણે આપણા સ્વભાવ, વર્તન અને વાણીમાં ફેરફાર થાય છે. આ ફેરફારનો આચનો (અરીસો) આપણી વહુ હોય છે. તે આપણી નીચર (પાસેની) ડીચર (પ્યારી) પ્રેક્ષક હોય છે. તેથી તે આપણને સારી રીતે સમજતી હોય છે.

આપણા ઘડપણમાં થતા ફેરફારથી આપણી દિકરી અજાણ હોય છે. તે સતત આપણી સાથે ને પાસે નથી હોતી. તે આપણે ઘેર આવતી જતી હોય છે. આથી દિકરીને જ ઘણીવાર ભાભીને પૂછવું પડતું હોય છે. મમ્મી-પપ્પાને શું ગમશે ? શું ચાલશે ? વગેરે....

મેં તો મારા કુટુંબમાં, મારા સમાજમાં બધે જ આવી વહુ જોઈ છે કે જે ખરેખર ઘરની પુત્રવધુ કરતાં ઘરની દિકરી બની ગઈ હોય છે.

અમારા એક સોશિયલ ગ્રુપની મિટિંગમાં મને એક પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો કે આપણા ઘડપણનો આધાર પુત્ર હોય છે કે પુત્રી !

મને આ સવાલ ગમ્યો. એના ઉપર થોડો વિચાર કર્યો, બાદ કહ્યું કે ઘડપણનો આધાર પુત્ર કે પુત્રી નહીં પણ દિકરાની વહુ હોય છે.

આ સાંભળીને ગ્રુપમાં બેઠેલા સર્વના ચહેરા ઉપર આશ્ચર્યના ભાવ અંકિત થઈ ગયા. સાથે તેઓને જાણવાની ઉત્સુકતા પણ જાગી. એટલે મેં આગળ કહેવાનું શરૂ કર્યું.

જનરલી આપણે સાંભળીયું હોય છે અને માનતા પણ હોઈએ છીએ કે પુત્ર અથવા પુત્રી એ આપણા ઘડપણની લાકડી હોય છે. એ વાત ખરી છે. તેથી જ આપણે દિકરી અથવા દિકરો માંગતા હોઈએ છીએ. જેથી આપણું ઘડપણ સારું જાય.

દિકરી ને તો આપણે પારકી-થાપણ કહીએ છીએ. એ પણ સત્ય જ છે. દિકરીના લગ્ન કરીને તેને સાસરે મોકલીએ છીએ. તેથી તેને તેનું ઘર, વર અને સંસાર હોય છે. દિકરો ઘરમાં વહુ લાવે છે. તે દિકરો વહુ ઉપર લગભગ ઘરની બધી જ જવાબદારીઓ નાંખીને પોતાના કામમાં વ્યસ્ત અને મસ્ત બની જાય છે. દિકરાની વહુ જ ઘરમાં બધું જ સંભાળતી હોય છે. સાસુ-સસરાની કાળજી પણ તે જ લેતી હોય છે. તેમની સંભાળ પણ તે જ કરે છે.

વહુ ને સાસુ-સસરાના સવારની ચા થી લઈને રાત્રે જમવાનાં સુધી બધી જ ક્રિયાની જાણ હોય છે. રાત્રે સુતા પહેલા દૂધ આપવાનું પગમાં માલીશ માટે તેલ આપવાનું. આવી કંઈ કેટલી જીણી જીણી બાબતનું ધ્યાન વહુ રાખતી હોય છે.

જો વહુ ૨ થી ૪ દિવસ માટે પિયર જાય અથવા બહાર ફરવા જાય તો ઘરના લોકો અને ઘર બંને અસ્ત-વ્યસ્ત બની જાય છે. પણ દિકરાં ૧૫ દિવસ માટે બહારગામ જાય તો પણ વહુના ભરોશે. ઘર વ્યવસ્થિત રીતે ચાલતું હોય છે. જો વહુ ઘરમાં ન હોય તો સાસુ-સસરા ને ઘરમાં ખાલીપો લાગે છે. ઘરની અન્ય વ્યક્તિ તેમના ઉપર એટલું ધ્યાન આપતી નથી. દિકરાને સમય મળે તો પણ તેને મા-બાપની દિનચર્યા વિષે એટલી ખબર નથી હોતી. તે તો મા-બાપને કોઈ તકલીફ નથી તે જાણકારી ને જ તેની જવાબદારી માને છે. બહુ બહુ તો પૂછી લે કે તમે જમ્યા. તમારું બધું બરાબર ચાલે છે ને ? માત્ર આર્થિક જવાબદારી પૂરી પાડવી એ જ તેની ફરજ માને છે. બાકી કંઈ તેને ખબર પડતી નથી. આ પરિસ્થિતિ લગભગ બધા જ ઘરની છે.

તમને પ્રશ્ન થશે કે શું દિકરા-દિકરી મા-બાપનું ધ્યાન નથી રાખતા ? તેઓ તો સંતાન છે. તેમની સાથે લોહીનો સંબંધ છે. માટે તેઓ માટે તો આવું વિચારી પણ ન શકાય. હા, માત્ર તેઓની અમુક લીમીટ તેમના સંસારમાં પડ્યાં પછી આવી જાય છે.

દિકરો તો પોતાની લાઈફ-પાર્ટનરને ઘરની, મા-બાપની જવાબદારી સોંપીને રીલેક્સ થઈ જાય છે. પણ દિકરી સતત મા-બાપની સેવા માટે તત્પર રહે છે. પણ તેને આપણે બીજાના ઘરની કૂળવધુ બનાવી હોય છે. તે પણ એ ઘરની ગૃહલક્ષ્મી હોય છે. મા-બાપ પણ દિલથી ને મનથી ઈચ્છતા હોય છે કે દિકરી એનાં સંસારની પૂર્ણ જવાબદારી નીભાવે અને પ્રેમથી આનંદથી પોતાનો સંસાર ચલાવે. છતાં દિકરીનું દિલ નિરંતર મા-બાપની યાદમાં ઘડકતું હોય છે. તેથી તે દૂર બેસીને પણ સતત મા-બાપને ઘરનાની ખબર-અંતર પૂછતી રહેતી હોય છે. તે હંમેશાં પોતાનાથી બનતી સેવા કરતી હોય જ હોય છે.

બહેનો તમો પણ માનશો કે કંકુના લાલ ચટક રંગનાં પગલા પાડતી ગૃહપ્રવેશ કરતી પુત્રવધુ ઘરની બધી જવાબદારીને પોતાની માનીને ઘરની દરેક વ્યક્તિને મનથી સ્વીકારીને, પોતાની દરેક ફરજને પ્રેમથી આનંદથી પાર પાડતી મારુ ઘર, મારું ઘર કરવા લાગે છે. એવી વ્યક્તિને તમે વહુ કહેશો કે દિકરી !

વહુ ઘરમાં આવે છે પુત્રવધુ તરીકે પણ તે દિકરી ક્યારે બની જાય છે. તેનો અહેસાસ ન વહુ ને થાય છે કે ન સાસુ-સસરાને થાય છે. માત્ર તેનું સ્વઅર્પણ, કાળજી અને સેવા ઘરડા મા-બાપને પોતાની દિકરીનો અનુભવ કરાવે છે. આથી જ હું કહું છું કે આપણા ઘડપણની લાકડી વહુ હોય છે.

સાથે આપણા આ વર્તમાન સમયની અને આજના સમાજની વાત કરું તો છેલ્લા ૨૦ થી ૧૫ વર્ષથી વહુની ભૂમિકા બદલાણી છે. તે શિક્ષિત હોવાથી વર્કીંગ હોય છે. ચાની બહાર જોબ કરતી હોય છે. વળી પ્રેક્ટિકલ વિચારધારાવાળી હોય છે.

બીજી તરફ મા-બાપ ‘સમય વર્તે સાવધાન’ની પરિસ્થિતિને સ્વીમરીને મારા દિકરા વહુ સુખી છે ને ! તેઓ શાંતિથી અને આનંદથી રહે છે ને ? એ જ એમની અપેક્ષા હોવાથી પોતાનું પોતે કરી લેતા હોય છે.

આથી હાલ આપણને ૫૦% એવું જોવા મળે છે કે મા-બાપ તેમની રીતે જીવે છે અને છોકરાવ તેમની રીતે. વાર-તહેવારે એકબીજા મળે છે. ખાય-પીને અને આનંદ કરીને છૂટા પડે છે. જરૂરિયાતના સમયે બંને એકબીજાને મદદ કરે છે.

હાલની સામાજિક પરિસ્થિતિમાં અથવા સમયની માંગ એ છે કે તમારે તમારી જાતનું ધ્યાન રાખવાનું છે. તમારા સ્વાસ્થ્ય અને શરીરની કાળજી ખૂબ જ લેવાની છે.

આમ પણ આપણામાં કહેવત છે ને “પહેલું સુખ તે જાતે નર્યા” તમારે શારીરિક, માનસિક અને સ્વાસ્થ્યથી આ પ્રણેય રીતે “ફીટ” રહેવાનું છે. એ જ તમારી ઘડપણની સાચી લાકડી છે. તમારા તન અને મન જેટલા સુદૃઢ અને શક્તિશાળી હશે. તેટલું તમારું ઘડપણ સુંદર-આનંદમય બનશે. તમારે કોઈ બીજાના સહારાની જરૂર નહીં પડે. કોઈ બીજાનો સહારો નહીં લેવો પડે, કે ન સહારાની આશા રાખવી પડશે.

આજના સમયને જોતા થોડું વિચારીએ તો તમારી સંપત્તિએ પણ તમારા ઘડપણની લાકડી છે. તમારી પાસે સંપત્તિ હશે તો બધા જ તમારી પાસે અને પડખે ઉભા હશે. અરે પારકાને પણ પૈસા આપીને પોતાના બનાવી શકશો. (લાકડી બનાવી શકશો)

હવે તો સારા-સારા ઘરડાઘરો બન્યા છે. જેમાં તમને દરેક જાતની સુવિધાઓ મળે છે. સહ ઉંમરના મિત્રો મળે છે અને બને છે. માટે તમારી સંપત્તિ પણ તમારો સહારો બની શકે છે.

આટલું કહીને મેં મારું વક્તવ્ય પૂરું કર્યું. ત્યાં બેઠેલા દરેક જણ આજના સમયની સત્ય હકીકતને સ્વીકારતા આનંદથી બોલવા લાગ્યાં કે તમારી વાત સાચી છે.

આ સમયમાં

આપણા ઘડપણની લાકડી – પહેલું સુખ તે જાતે નર્યા.

આપણે બીજાઓના ચહેરાઓને યાદ કરીએ છીએ,
તે આપણો સ્વભાવ નથી.
લોકો આપણા ચહેરાને જોઈને એમનો સ્વભાવ બદલી શકે છે,
તે આપણો સ્વભાવ છે.

એક પરિવાર તે ઝાડની જેમ હોય છે.
જે આકરા તાપમાં પણ આપણને છાંયો આપે છે.
દરેક સ્થિતિમાં પરિવારનું સન્માન કરવું જોઈએ.

વાનગી વિભાગ

- નીતાબેન ગાંધી (અમદાવાદ)

(૧) અમેરિકન મકાઈ ચેવડો

સામગ્રી : ૨ નંગ મોટી સાઈઝની મકાઈ, ૧ નંગ બટાકુ, ૧ નંગ ડુંગળી, ૧ નંગ મિડિયમ સાઈઝ કેપ્સીકમ, ૧ નંગ ગાજર, ૨ ચમચી શીંગદાણા, ૨ ચમચી વટાણા, ૨ નંગ તીખા લીલા મરચા, ૧ ટુકડો આદુની છીણ ૧૦-૧૨ લીમડાના પાન, ૧ ચમચી મરી પાવડર

ડેકોરેશન માટે : ઝીણી સેવ, ઝીણી સમારેલી કોથમીર

રીત : મકાઈને મોટી છીણીથી છીણી લેવી. અથવા દાણા કાઢી ચોપરમાં ક્ષ કરી લેવી. બે ચમચી આખા દાણા રાખવા, બટાકાનું છીણ કરી લેવું, ડુંગળી ઝીણી સમારવી, મરચાના નાના ટુકડા કરવા. ગાજર, કેપ્સીકમ ચોપરમાં ચોપ કરી લેવા.

કડાઈમાં તેલ મુકી રાઈ નાખી રાઈ તતડે પછી લીલા મરચા આદુ લીમડાના પાન સમારેલી ડુંગળી નાખી સાધારણ સાતળવી ત્યારબાદ ગાજર કેપ્સીકમ વટાણા, શીંગદાણા મિક્સ કરી પાંચ મિનિટ સાંતળવું.

બધા મસાલા મીઠું, મરચું, હળદર, મરી પાવડર નાખી મિક્સ કરવું.

છીણેલી મકાઈ મિક્સ કરી મકાઈના દાણા નાખીને ઢાંકીને સાત મિનિટ ચડવા દેવું.

મકાઈ બરાબર ચડી જાય અને બધા મસાલા ભળી જાય ત્યારબાદ લીંબુનો રસ નાખી કોથમીર છાંટી થોડીવાર ઢાંકી દેવું.

સર્વિંગ પ્લેટમાં મકાઈનો ચેવડો કાઢી ઉપર ઝીણી સેવ અને કોથમીરથી સજાવી વરસતા વરસાદમાં ખાવાની મજા માણવી.

નોંધ : તમને ગળપણ ભાવે તો ખાંડ ટેસ્ટ મુજબ નાખી શકાય.

બાફીને મકાઈના દાણા ક્ષ કરીને અથવા આખા દાણા પણ લઈ શકાય.

મસાલા શીંગ પણ લઈ શકાય.

(૨) કોર્ન ઇડલી

સામગ્રી : ૨ નંગ મકાઈ, ૨ કટોરી રવો (સોજી), ૧ કટોરી ખાટુ દહીં, ૧ ચમચી ઇનો, ૨ ચમચી મરચાની પેસ્ટ, ૧ ચમચી આદુની પેસ્ટ, ૧ નંગ છીણેલું ગાજર, ૧ નંગ છીણેલું કેપ્સીકમ, ૨ ચમચી સમારેલી કોથમીર

રીત : રવાને ચાળી લેવો. દહીં નાખી એક કલાક પલાળી દેવો, ગાજર કેપ્સીકમ છીણી મિક્સ કરવું. મકાઈની પેસ્ટ મિક્સ કરવી. થોડા આખા દાણા ગમે તો નાખી શકાય. આદુ-મરચાંની પેસ્ટ કોથમીર મિક્સ કરી હલાવવું. જરૂર લાગે તો થોડું પાણી એડ કરવું. ઇડલીનું વાસણ ગરમ કરવા મૂકવું. ઇડલીનું સ્ટેન્ડ તેલ વડે ગ્રીસ કરી ખીરામાં ઇનો મિક્સ કરી ઉપર પાણી રેડી ખીર ફીણી ઇડલીસ્ટેન્ડમાં ખીર ભરી ઇડલી તૈયાર કરવી ઠંડી થાય પછી મોલ્ડમાંથી ઇડલી કાઢી લેવી.

વધાર : કડાઈમાં તેલ મૂકી રાય લીમડો, હીંગ, તલ નાખી વઘારી ગરમા ગરમ કોર્ન ઇડલી યા અથવા કોફી સાથે ખાવાની મજા માણવી.

નોંધ : ઇડલીના ખીરામાં ઉપરથી મકાઈના દાણા નાખી ઉપર મરી પાવડર છાંટીને પણ કોર્ન ઇડલી બનાવી શકાય.

(૩) ચીઝ બોલ

સામગ્રી : ૧ નંગ બાફેલું બટાકું, ૧ ક્યૂબ પ્રોસેસ ચીઝ, ૧ કટોરી મોઝરેલા ચીઝના ટુકડા, ૨ ચમચી કોર્ન ફ્લોર, ૨ ચમચી બ્રેડ ક્રમ્સ, ૪ ચમચી ચપ્પા વડે કાઢેલા મકાઈના દાણા જેથી આખા રહે. ૪ ચમચી ઝીણા સમારેલ કલરફુલ કેપ્સીકમ, ૪ ચમચી છીણેલું પનીર, ૧ ચમચી મરી પાવડર, સ્વાદ મુજબ મીઠું.

કોટિંગ માટે : ૪ ચમચી કોર્નફ્લોર, ૧ ચમચી મેંદો, ચપટી મીઠું, મરી પાવડર, તળવા માટે તેલ

રીત : બટાકુ ૮૦ ટકા બાફી એકદમ ઠંડુ થાય પછી છીણી લેવું. પ્રોસેસ ચીઝ ખમણી લેવું, કોર્નફ્લોર મકાઈના દાણા, કેપ્સીકમ, મરી પાવડર, મીઠું બ્રેડ ક્રમ્સ વગેરે નાખી સરખું મિક્સ કરી જરૂર લાગે તો થોડો મેંદો મિક્સ કરી ગોળાની થેપલી બનાવી વચ્ચે મોઝરેલા ચીઝની ક્યુબ મુકી ગોળ વાળી બધા બોલ્સ બનાવવા.

બાઉલમાં ૨ ચમચી મેંદો ૨ ચમચી કોર્ન ફ્લોર થોડું મીઠું મરી પાવડર મિક્સ કરી સ્લરી બનાવી બોલ્સ ડીપ કરી બ્રડક્રમ્સમાં રગદોળી થોડીવાર ફ્રીઝરમાં મૂકી ત્યારબાદ તળીને ચીઝ કોર્ન બોલ્સ તૈયાર કરવા.

કોર્ન ચીઝ બોલ્સ માટે ડીપ : મેયોનીઝ ૧ કપ, ટમેટો કેચપ ૨ ચમચી, રેડ ચીલી સોસ ૨ ચમચી બધું મિક્સ કરી ડીપ બનાવી કોર્ન ચીઝ બોલ ડીપ કરી ખાવાની મજા માણી.

(૪) ફરાળી હાંડવો

સામગ્રી : ૧ વાટકી સામો (મોરૈયો), ૫ વાટકી સાબુદાણા, ૧ વાટકી ખાટું દહીં, ૨ ચમચી મરચાની પેસ્ટ, ૧ ચમચી આદુની પેસ્ટ, ૧ ચમચી સમારેલી કોથમીર, ૧ ચમચી ફૂટ સોલ્ટ, ૧ ચમચી ખાંડ, ૧ કટોરી દૂધીની છીણ, સ્વાદ મુજબ મીઠું, ૪ ચમચી શેકેલી શીંગનો ભુક્કો.

વધાર માટે : તેલ, જીરું, તલ, લીમડાના પાન, કોથમીર-મરચાની ચટણી

રીત : સામાને ક્રશ કરી સાબુદાણાને પણ ક્રશ કરી પાવડર બનાવવો, કરકરો પીસવો. બંને લોટમાં દહીં નાખી ખીરું તૈયાર કરવું. પાંચ કલાક ખીરું આથો આવવા મુકવું. ત્યારબાદ છીણેલી દુધી, આદુ, મરચાની પેસ્ટ કોથમીર, ખાંડ, મીઠું, શીંગનો ભુક્કો બધુ સરખી રીતે મિક્સ કરવું, ઈનો નાખી ઉપર લીંબું નીચવી ફીણવું. કડાઈમાં તેલ ગરમ થાય પછી જીરું, તલ, લીમડાના પાન નાખી ખીરું પાથરી ઉપર તલ કોથમીર છાંટી ઢાંકીને સાત મિનિટ પછી પલટાવી બંને સાઈડ ક્રિસ્પી થાય ત્યાં સુધી હાંડવો શેકવો.

ગરમ ચા, કોફી અથવા ગ્રીન ચટણી સાથે ફરાળી હાંડવો સર્વ કરવો.

નોંધ : વધારે ક્રિસ્પી કરવો હોય તો બનાવતી વખતે રાજગરાનો લોટ મિક્સ કરવો.

ઈચ્છા હોય તો જ ગળપણ ઉમેરવું.

(૫) ફરાળી ભજુયા

સામગ્રી : ૨ નંગ બટાકા, ૧૦-૧૨ ખજૂરની પેસી, ૧૦-૧૨ મોળા મરચા, ૨ વાટકી રાજગરાનો લોટ, ૧ વાટકી સાબુદાણાનો લોટ, ૧ ચમચી આદુ-મરચાની પેસ્ટ, ૧ ચમચી મરી પાવડર, ૧ ચમચી તજ-લવિંગ પાવડર, ટેસ્ટ મુજબ સિંધવ પાવડર, તળવા માટે તેલ.

મરચાના સ્ટફીંગ માટે : ૪ ચમચી પનીર, ૨ ચમચી બટાકાની છીણ, ૨ લીલા તીખા ઝીણા સમારેલા મરચાં-કોથમીર લીંબુ રસ, સીંધવ બધું મિક્સ કરી પુરણ બનાવવું. મરચાના બી કાઢી સ્ટફીંગ ભરવું, ખજૂરના ઠળિયા કાઢીને સ્ટફીંગ ભરવું.

ખીરુ બનાવવા માટે : સામાનો લોટ સાબુદાણાનો લોટ મિક્સ કરી સિંધવ ઈનો લીંબુનો રસ મરી પાવડર નાખી ભજુયાનું ખીરું તૈયાર કરવું.

તેલ ગરમ મુકી બટાકાની સ્લાઈસ કરી ભજુયા બનાવવા, મરચા ખજૂરને પણ ખીરામાં ડીપ કરી ભજુયા પહેલા ફાસ્ટ તાપે નાખી મિડીયમ તાપે આછા બ્રાઉન કલરના ભજુયા બનાવવા.

ચટણી અથવા ચા કે કોફી સાથે ભજુયા સર્વ કરવા.

નોંધ : બધી ફરાળી વાનગીમાં સિંધવનો જ ઉપયોગ કરવો.

કોથમીર ના ખાતા હોય તો ના વાપરવી.

શ્રી સૌરાષ્ટ્ર દશા મોટ માંડલિયા વણિક મહાજન, અમદાવાદ

(ટ્રસ્ટ રજી.નં. ઈ-૮૯૬૫, અમદાવાદ)

કદાન ફ્લેટની બાજુમાં, દોલતખાના, સારંગપુર, અમદાવાદ.

સંસ્થાના સભ્ય થવા માટેનું ફોર્મ

હું આપણી સંસ્થાનો સભ્ય થવા ઇચ્છું છું. સંસ્થાના ધારા-ઘોરણ અને નિયમોને આધીન હું સભ્ય થવા અને સંસ્થાના નિયમો પાળવા હું અને મારા પરિવારના સભ્યો અમારી સંમતિ આપીએ છીએ. જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે.

નામ: .....

(મુખ્ય વ્યક્તિનું નામ) (પિતા / પતિનું નામ) (દાદા / પતિના પિતાનું નામ) (અટક)

મુળ વતન: ..... મો.નં.: ..... ઈ-મેઈલ: .....

રહેણાંકનું પૂરું સરનામું: .....

વ્યવસાય / નોકરી: ..... ટે.નં.: .....

વ્યવસાયનું સરનામું: .....

પરિવારની કુલ સભ્ય સંખ્યા: પુરૂષ ..... મહિલા ..... (૧૮ વર્ષથી નીચેના સંતાનો) .....

અમદાવાદમાં કેટલા સમયથી વસવાટ કરો છો? .....

કોઈ સંસ્થામાં કાર્યકર / હોદ્દેદાર તરીકેનો અનુભવ હોય તો તેની વિગત: .....

સંસ્થાના પરીચિત વર્તમાન સભાસદનું નામ: .....

સભાસદનો સભ્યપદ નં.: ..... સભાસદનો મો.નં.: .....

સભાસદનું પૂરું સરનામું: .....

સંસ્થાની આગ્રુવન સભ્યપદ ફીના રૂા. ૧૫૦૦/- આ સાથે મોકલેલ છે.

(રોકડા / ચેક / ટ્રાન્સફરની વિગત: .....

નોંધ: (૧) ફોર્મ સાથે રહેણાંકનું છેલ્લું ઇલેક્ટ્રીક બીલ સામેલ કરવું. (૨) અધૂરી માહિતીવાળું ફોર્મ રદ થશે. (૩) સભ્યપદની અરજી કારોબારીમાં મંજૂર થશે તો જ સભ્યપદ ચાલુ થશે.

તારીખ: .....

અરજદારની સહી: .....

સભ્યપદ મંજૂર / નામંજૂર .....

તારીખ: .....

સંસ્થાના પદાધિકારીની સહી

Dentall Icon

સૌજન્ય જીવાણી પરિવાર

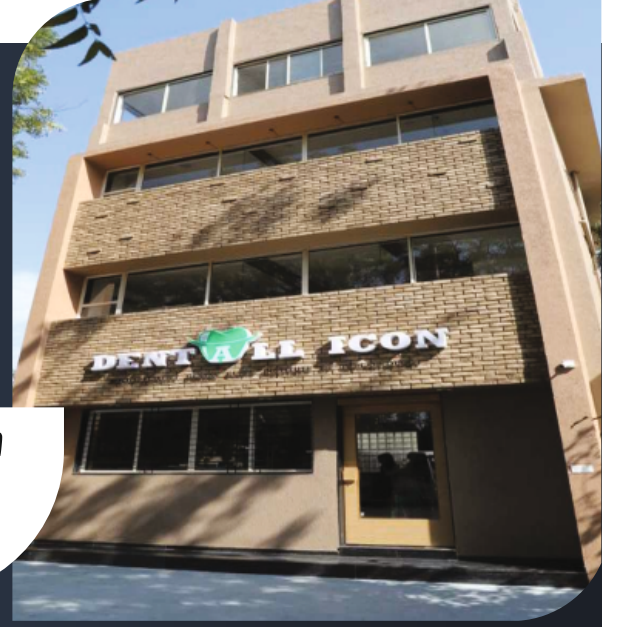
ડૉ. શુચિ શાહ (જીવાણી) (BDS, MDS)

ડૉ. હિતેન્દ્ર શાહ (BDS, MDS)

35 વર્ષથી અવિરત પ્રેક્ટિસ સાથે

"Cosmocare Dental Clinic"

શિવરંજનીનું નવું નામ અને નવું સ્થળ

"The Dentall Icon"

સેટેલાઈટ, અમદાવાદ

સરનામું:

૩, પાયલ પાર્ક સોસાયટી, સ્ટાર બજારની નજીક,
સેટેલાઈટ, અમદાવાદ -15

Contact : +91 95123 40303 | +91 95123 40305
+91 91734 76547

પેહલો માળ, ઝલક કોમ્પ્લેક્સ, ભટ્ટા,
પાલડી, અમદાવાદ - 7

Contact : +91 63523 15478

દાંતની દરેક સારવાર ઉપર આભાર વ્યક્ત કન્સેશન

ઉપલબ્ધ વિશિષ્ટ સારવારો

- ❖ Smile Design
- ❖ Veneers
- ❖ Implant & Full Mouth Rehabilitation
- ❖ Sleep Apnea
- ❖ Aligners & Orthodontic Treatment
- ❖ Flap Surgery
- ❖ Paediatric Dentistry

અન્ય સારવારો

- ❖ Root Canal Treatment
- ❖ Crown & Bridges
- ❖ Oral Prophylaxis, Dental SPA
- ❖ Extraction
- ❖ Maxillo-Facial Surgery

All treatment is under one roof
by a team of specialists under
strict sterilization & digital technology.

www.thedentalicon.com | Follow Us:

Since 1969

પ૦ વર્ષનો
અતુટ વિશ્વાસ

આજ કા સ્વાદ કલ કી સુરક્ષા

હિંગ

કાશ્મીરી મરચું

મરચું

હળદર

ધાણાજીર

HARIHAR FOODS PVT. LTD.

(An ISO 22000:2005 Certified Company)

519/1, Phase IV, Ramol Chokdi, G.I.D.C. Vatva, Ahmedabad

www.shreeganeshmasala.com • Like us on